

LAIKAS

Nr.
135
VIII M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 4 DE MARZO — KOVO 4 D. 1955 M.

Susitarimai ir nesutarimai

BRANDUOLINIAI PERKŪN-SARGIAI

Jei paskutiniojo karo metu vakariečių draugystė su Maskvos „draugais“ dar buvo suprantama dėl bendro reikalo — sutriuškinti Vokietiją, tai karui pasibaigus tos draugystės tęsimas kiekvienam atrodė keistas, nesuprantamas ir net pavojingas. Dvi atominės bombos, numestos Japonijoje, galutinai padarė galą baisių pasėkų turėjusiam karui. Tačiau pasibaigus karas neatnešė lauktos taikos. Dar blogiau. Ištisa eilė valstybių buvo paliktos po Maskvos galia ir valia. Pavergtų tautų išniekinimas ir naikinimas tebesitęsia. Kruvinoji Maskvos audra gręžo visam pasauliui. Gimsta įvairūs tarpusavio pagalbos susitarimai, kurie tačiau dėl vakariečių ryžtumo stokos likdavo neveiksmingi. Korėjoje ir Indokinijoje vakariečių pralietas kraujas nebuvo veltui. Pagaliau buvo suprasta, kad raudonosios audros gresmė yra reali ir norint jos išvengti reikia veiksmingų priemonių. Todėl nenuostabu, kad Foster Dullis pietryčių Azijos apsaugojimui panaudojo branduolinių perkūnsargių — grąšinimą atominė bomba. Nenori atsilikti ir Anglija. Šiomis dienomis Churchillis kalbėdamas apie vandenilio bombos Anglijos ruošiamus mėginimus, neaiškiai, tačiau nedviprasmiškai pabrėžė, kad branduoliniai ginklai yra vienintelė užtvara Maskvos „draugų“ užmačioms.

PAKELĖS ŽIRNIS

Prancūzijos vyriausybės nuolatiniai kaitaliojimai ir vėl buvo didelis smūgis jos tarptautiniam prestižui. Neturėdama vyriausybės, atstovaujančios krašto reikalus, pasiliko nuošalyje ir neseniai Bangkoke pasibaigusioje Pietryčių Azijos apsaugos konferencijoje. Naujosios vyriausybės, kurios priešakyje yra žinomas ekonominių klausimų žinovas Edgar Faure, likimas tuo tarpu neaiškus. Galima tačiau spėti, kad Edgar Faure iš centro ir dešinės partijų sudarytas ministrų kabinetas bus pastovesnis, ir atitinkantis tikrovę — pakelti Prancūzijos tarptautinį prestižą ir vidaus gyvenimo lygį. Jei Faure sudarytai vyriausybei pavyktų išvengti „pakelės žirnio“ likimo, tai būtų neabejotinai didelis laimikis pačiai Prancūzijai, o taip pat ir visam pasauliui Edgar Faure pirmieji žingsniai, iš kurių galima bus tikriau pramatyti jo vyriausybės amžių, be abejonės bus tie patys: Šiaurės Afrikos politika, nvertusi Mendes-France, galutinių Paryžiaus susitarimų ir sąmatos patvirtinimas.

RAUDONASIS RATELIS TERBESISUKA

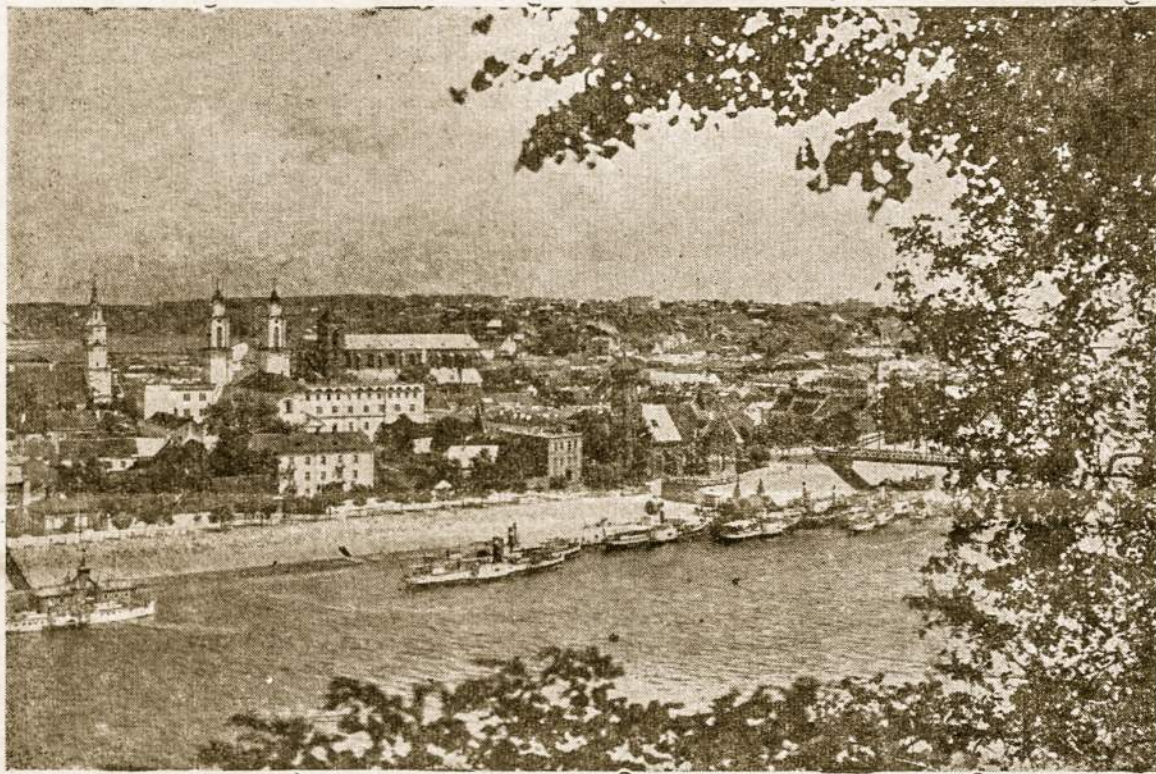
Stalino galybę paveldėjęs

triumviratas, — Malenkovas, Berija ir Molotovas, — galutinai iširo. Berija buvo likviduotas kaip išdavikas. Malenkovas „pats pasišalino“, kaip nesugebąs valdyti „plačiosios tėvynės“, gi Molotovo likimas neaiškus, nes naujosios trejukės, — Bulganino, Chruščiovo ir Žukovo, — planai taip pat neaiškūs. Kad šioje žudikų landynėje nėra dar tikrojo „tautų vado ir draugo“, rodo vis dar tebevykstantieji

abejonės turės būti Maskvai nenugalima užtvanka ir pagaliau žlugimo priežastis šio dar jokiais laikais negirdėto žiaurumo režimui grąšančiam visam pasauliui.

ATVIRAS ŽODIS

Neseniai Adenaueris, kalbėdamas apie Vokietijos zonų sujungimą, pareiškė: „Sovietai nori užvaldyti pasaulį. Todėl savo laisvu noru niekada ne-

Gražusis mūsų Kaunas, nešas okupantų priespaudos jungą.

nuolatiniai Maskvos „draugų ministrų“ kaitaliojimai. Bendrai, netenka pamiršti, kad Maskvos vergų prižiūrėtojų ir budelių tikslai lieka tie patys — teroras, priverstinųjų darbų vergija, badas, persekiojimai ir naikinimas viso, kas trokšta savistovaus, laisvo ir nepriklausomo gyvenimo. Tenka taip pat pabrėžti, kad šis Maskvoj vykstantis „apsivalymas“ nėra nei pirmutinė nei paskutinė „raudonojo rojauš“ staigmena.

APSAUGOS ŽIEDAS

Tur būt niekada dar nebuvo sudaryta tiek daug tarpusavio draugingumo sutarčių, kaip šiais nerimo laikais. Šiaurės Atlanto paktas, Paryžiaus susitarimai, Jugoslavijos — Graikijos — Turkijos sutartys, Turkijos — Irako tarpusavės apsaugos susitarimas ir pagaliau Pietryčių Azijos gynybos paktas. Šis nepaprastai gausus gynybos paktų sudarymas nedviprasmiškai rodo, kad neužtenka viduje kelti gyvenimo lygį, stiprinti krašto tautos ūkį, bei trokšti taikos. Žvėriškai žiaurus ir šėtoniška vylingo priešo akivaizdoje visos tos priemonės yra permažos. Maskvos komunistinei agresijai sustabdyti reikia jungtis, vienytis ir būti kariškai pasiruošusiam, nes juk ir senas lotynų priežodis sako: „Norit taikos — ruoškis karui“. Šio apsaugos žiedo sudarymas be

pasišalins iš Rytų Vokietijos“. Šis posakis Adenauerio lūpose įgauna nepaprastos svarbos. Paprastai kalbant, šį posakį galima išaiškinti tik vienintele prasme: ginklu ir jėga reikia išvaduoti Sovietų pavergtas žemes, tautas ir valstybes. Jokios konferencijos, jokios susitarimai bei susitarimai su Sovietais nėra galimi, nes enkavedistas įkelia koją tik su tikslu žudyti, grobti ir pavergti. Nereikia taip pat pamiršti, kad šie Adenauerio žodžiai įgyja ypatingos reikšmės netik vokiečiams, bet ir visoms pavergtomis tautoms dar ir todėl, kad visiškai derinasi prie JAV įsitikinimų ir politikos Sovietų atžvilgiu, o tai reiškia visų blaiviai galvojančių nuomonę. — abc —

„PABALTIO VALSTYBIŲ IŠPĖJIMAS“

Feder. Vokietijos vyriausybės spaudos ir informacijos tarnybos leidžiamas oficialinis „Bulletin“ š. m. vasario 15 d. paskelbė V. Sidzikausko straipsnį apie „Išpėjantį Pabaltijo valstybių pavyzdį“, įrodantį, kad „Sov. Sąjungos ir kito pasaulio koegzistencija ilgam laikui yra neįmanoma“. Straipsnyje pažymima, kad Lietuvos valstybė turi tiek pat senumo, kaip daugelis kitų Europos valstybių, o jos praeitis yra garsi žygliais ir kupina dramatiškų įvykių. Straipsnyje nurodyta, kokias sutartis Sovietai yra sulaužę su Lietuva ir kaip jėga okupavo Pabaltijo valstybes, įvykdydami senosios carų imperialist. planus.

TAUTIEČIAI!

Didelių nelaimių ir sunkių visai lietuvių tautai vargų metų švėsimė šią metų Vasario 16-tąją.

Kiekvienas lietuvis, tos dienos belaukdamas, kad ir kur jis bebūtų, savo mintis ir savo jausmus sieja su Tėvynės reikalais. Vasario 16-ji buvo ir tebėra mums visiems nepaprastai brangi, nes tą dieną buvo atverstas naujas lapas mūsų tautos istorijoje. 1918 metais, besibaigiant Pirmajam Pasauliniam karui, lietuvių tauta Valstybės Tarybos aktu paskelbė Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą. Aukščiausiam lemiant, šis žodis tapo kūnu. Daugiau kaip po 100 žiaurus rusų viešpatavimo metų Lietuva išsilaisvino iš Maskvos priespaudos ir įsijungė į laisvųjų tautų šeimą.

Antrajam Pasauliniam karui išliepsnojant, Sovietų Sąjunga, sulaužydama visas sutartis ir pamindama po kojų visus savo pažadus gerbti teisę ir siekti taikaus gyvenimo su kaimyninėmis tautomis, jėga užgrobė Lietuvą. Žiaurus komunistinio agresijos išdavoje mes netekome laisvės ir savo valstybės.

Sunkaus vargo, priespaudos ir kančių metal slenka vieni po kitų. Greit sueis 15 metų, kai klasta ir brutalia jėga sovietiniai Maskvos imperialistai yra iš mūsų išplėšę mūsų Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Per metų metus eina žūt-

apjungia mus visus, kiemo tik gyslose teka lietuviškas kraujas ir kiemo širdys plaka Lietuvos meile.

Budėdamas mūsų tautos ir valstybinių reikalų sargyboje, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Nepriklausomybės šventę minint kreipiasi į viso pasaulio lietuvius, kviesdamas išlaikyti ir stiprinti broliškumo ryšius, branginti visa, kas lietuviška, kuo ryžtingiau dalyvauti Lietuvos laisvinimo darbe ir iškilmingai atnaujinti šventą priesaiką nenuilstamai be atvangos kovoti, kol Lietuvos nepriklausomybė ir laisvė bus vėl laimėta.

1944 metų vasario 16-ąją vieninga visų politinių partijų ir kovos organizacijų deklaracija buvo įkurtas Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Prasimušę į laisvąjį pasaulį Lietuvos gynėjų partizanų atstovai iškilmingai patvirtino VLiko įpareigojimus atstovauti mūsų tautai ir valstybei.

Pereitų metų gegužės 1 dieną mūsų politinės partijos ir kovos organizacijos pakartojo, kad Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas turi reikšti lietuvių tautos politinę valią. Ištikimas savo įsipareigojimams, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, demokratiškai tvarkydamasis, savo uždaviniams atlikti yra reikalingas visų lietuvių paramos ir visišką pasitikėjimą. Jis kreipiasi pirmon eilėn į laisvajame pasaulyje išsisklaidžiusius lietuvius duoti gražų drausmingumo ir susiklausymo pavyzdį. VLikas visu atsakingumu išpėja mūsų tautiečius nepasiduoti jokiems šūkiams, kad ir kokias patriotiniais žodžiais jie būtų pridengti, jei jie veda į nesantaiką, į mūsų susiskaldymą ir į vieningos vadovybės sužlugdymą mūsų laisvinimo darbe.

Kiekvienas jėgų skaldymas šiandieną tegali pasitarnauti tik mūsų mirtiniams priešams. Nepasiduokime tad jokiems vyliams, neteikime džiaugsmo tiems, kurie laukia, kad ir mūsų tautiečiai, kaip dažnai emigracijoje esti, tarp savęs susivaidytų ir paskęstų tuščioje, beprasmeje tarpusavio kovoje. Žinokime, kad vieną kartą pasėję nesantalkos sėklą ir suskaldę savąją visuomenę, nuvertinę vyriausiąją politinę vadovybę VLiką, ne tik nepadaroime jokios pažangos ir nieko geresnio nesukuriame, bet griauuname visoki tarpusavio pasitikėjimą, o kas dar blogiau — nustojame visiškai pasitikėjimo tarp svetimųjų. Ardydami ir kasdami patys po savo pagrindais, mes kertame tą medį, į kurį norime atsiremti.

Nepaprastai sunki mūsų tautos padėtis įpareigoja mus eiti pety ir patį vienu bendru lietuvišku keliu. ...Mūsų tautos Nepriklausomybės šventės diena tesuteikia mums naujų jėgų iškeisti visus mums suduotinus smūgius, teapjungia į glaudžią šeimą mus visus ir paskatina užmiršti visa, kas mus skiria, o ieškoti tai, kas mus jungia.

Mūsų pusėje yra teisė ir teisybė. Mūsų laimėjimas tikras, jeigu tik mes patys jo negriausime.

Tad su drąsa ir narsa Lietuvos keliu.

Vardan tos Lietuvos vienybė teži — ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!

VYRIAUSIASIS LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETAS

POPIEŽIUS PIJUS XII
atšventė savo 79 metų
sukaktuves.

Popiežius Pijus XII kovo 2 d. atšventė savo 79 metų sukaktuves. Iš viso katalikiško pasaulio ta proga buvo siunčiami sveikinimai ir linkėjimai, kad mūsų populiarusis ir mylimasis Ganytojas dar ilgai ir tvirtai laikytų savo rankose kovojančios Bažnyčios laivo vairą.

80-tuosius savo gyvenimo metus Pijus XII-tasis pradėjo ypatingai sunkiais laikais, kai komunizmas, kraštutinis materializmas ir dvasinis abejingumas masiškai yra apėmęs pasaulį. Todėl visų katalikų pareiga jungtis savo gerais darbais ir maldomis su brangiųjų mūsų Sukaktuviniu, prašant jam iš Dievo stiprios sveikatos ir visokios palaimos, kad dar ilgai gyvotu ir darbuotųsi visos Katalikų Bažnyčios ir žmonijos gerovei.

* Kovo 12 d. Jo šventenybė Pijus XII švęs savo karūnacijos sukaktuves.

Atsiliepimai apie Vasario 16-tą plačiam pasauliui

Visuose pasaulio kraštuose, kur tik gyvena mūsų tautiečiai, šiemetinė Lietuvos nepriklausomybės 37-rių metų sukaktis visur paminėta išpūdingai. Vienur iškilmės buvo suruoštos jau vasario 13 d., kitur — 16 ir vasario 20 d. arba ruošiamos dar vėliau. Ta proga buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, rengiami minėjimai, priimamos rezoliucijos, pagerbti visi kovotojai už Lietuvos laisvę, savanoriai, partizanai, kariai, išvežtieji į Sibirą, VASARIO 16 d. akto signatarai, kurių šiuo metu trys gyvena laisvuose Vakaruose, būtent: prof. M. Biržiška — JAV-se, Los Angeles mieste, prof. St. Kairys — New Yorke ir prel. K. Šaulys — Lugano mieste, Šveicarijoje. Per lietuviškąsias transliacijas buvo duodamos specialios emisijos. Nepriklausomybės šventei atžymėti išleisti specialūs leidiniai ir t. t. Transliacijų metu buvo perduoti VLIKO atsišaukimas, VT pirmininko K. Žalkausko sveikinimas Vykdamosios Tarybos vardu, taip pat užsienyje esančių Lietuvos diplomatinio bei konsularinio korpo narių, vyskupų ir žmonių veikėjų bei organizacijų sveikinimai, lietuvių draugų atsiliepimai.

ISKILMINGAI PAMINĖTA VASARIO 16-JI JAV-SE

Vasario 15 d. minėjimas įvyko JAV senate, kur spec. maldą už Lietuvą ir jos laisvę atskaitė prel. J. Balkūnas. Vasario 16 d. JAV atstovų rūmuose invokaciją perskaitė prel. Pr. Juras. Kongreso nariai iš klausė tos maldos atstovė ir susitelkę. Lietuvos vėliava plevėso viršum kongreso rūmų ir ji perduota prel. Jurui, kaip dovana lietuvių tautai. Senate kalbas apie Lietuvą, pareiškėdami tvirtą įsitikinimą jos nepriklausomybės atstatymu, pasakė senatoriai P. Douglas, Lehmanas ir kt., o atstovų rūmuose — per 20 kongreso narių. Per iškilmingas diplomatus ložėje tarp kitų kraštų diplomatų buvo ir Lietuvos min. P. Žadeikis su pasiuntinybės patarečiu J. Kajecku. New Yorke, Marylando, Connecticut, Massachusetts, Illinois ir kt. valstybių gubernatoriai paskelbė Vasario 16-ą LIETUVOS DIENA.

„AMERIKOS BALSAS“ iš Europos Vasario 16 d. šventės minėjimą pradėjo jau jos išvakarėse. Turininga transliacija buvo baigta radijo bangomis perduotomis iš Karo Muziejaus iškilmėmis prie Nežinomojo Kareivio kapo. Nuleidus vėliavą, kaip Nepriklausomybės laikais toje tautos šventovėje, pasigirdo maldą „Marija, Marija...“ Vasario 16 d. specialioje programoje per AB iš Europos buvo perduota JAV užsien. reik. min. Dulles pareiškimas. Toliau, kaip buvo minima JAV kongrese, vyskupo V. Padolskio iš Romos sveikinimas ir sveikinimo žodis Lietuvos atstovų iš Paryžiaus ir Londono. Per transliaciją aidėjo Karo Muziejaus varpai, paskambinę „Marija, Marija...“, taip pat pasigirdo Malda už Tėvynę. Speciali transliacija baigta Lietuvos himnu. Min. Balučio ir D. Britanijos lietuvių sveikinimai buvo perduoti pasiuntinybės patarečio V. Balicko.

Specialią programą vasario 15 ir 16 d.d. davė ir Amerikos Balsas iš Vašingtono, kuris yra taip pat lietuviškąsias transliacijas pailginęs iki pusvalandžio. Buvo perduoti svarbiausi minėjimo momentai iš iškilmių JAV kongreso rūmuose, Vašingtone, Čikagoje ir kitur. Transliuoti Lietuvos diplomatinio ir konsularinio korpo sveikinimai, Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone patarečio J. Kajecko pareiškimas, Lietuvos konsulo Kolumbijoje S. Siručio linkėjimai, vysk. V. Brizio sveikinimo žodis ir kt. Pasidžiaugta nepaprastai dideliu JAV vyriausybės, įstatymų leidžiamosios įstaigos, gubernatorių, visuomenės veikėjų ir pačios amerikiečių visuomenės rodama Lietuvai ir lietuviams simpatija. Pabrėžtas reikalas, kad tarp visų mūsų tautiečių būtų didelė širdžių ir minčių vienybė, kad būtų lietuvių lietuviui ištikimi ir kad ir toliau tebekovotų taip už savo krašto laisvę, kaip kovojo iki šiol, įrodydami, jog lietuvių tebėra nepaverjami. Vasario 16 d. programa iš Vašingtono baigta Čiurlionio ansamblio Vašingtono katedroje sugiedota giesmė „Apsaugok Aukščiausią“.

VASARIO 16-TOJI ISPANIJOJ Tautinis ispanų radijas specialioje transliacijoje iš Madrido Vasario 16 d. skirtąją programą pradėjo nuolatinio signalu, kurį sudaro mažlietuvių himnas „Lietuviais esame mes gimę“, ir Lietuvos himnu. Transliacija truko 20 min. Ir šiaip radijo programa iš Madrido iš 10 min. faktiškai prailginama iki 14 min. Tačiau dabar bolševikai pradėjo trukdyti jau ir ją, o transliacijos tiek per šią, tiek per kitas stotis, duodančias lietuviškąsias programas, Vasario 16 d. buvo ypatinai trukdomos.

VASARIO 16 ITALIJOJ

Romos radiofono lietuviškųjų transliacijų vedėjas Dr. J. Gailius taip pat išsiryšino 15 min. specialią transliaciją apie Lietuvą Vasario 16-ajai per italų valstybinį radiofoną, perduotą tautinės programos „Programa Nazionale“ 225 m. banga. Transliacijose iš Romos taip pat perduoti VLIKO Vykd. Tarybos pirm. K. Žalkausko pareiškėti sveikinimai.

Vasario 16 d. specialią programą, skirtą Lietuvos nepriklausomybės 37 m. sukakčiai atžymėti, davė taip

Vasario 16-tos proga, LICA su visomis kitomis lietuviškomis organizacijomis, gausiai dalyvaujant patriotinei visuomenei, padėjo vainikus prie San Martin mauzolėjaus ir Evitos biusto.

pat Vatikano radijas, o vokiečių Süddeutscher Rundfunk iš Stuttgart, pasinaudodamas Inf. Tarnybo suteiktąją medžiagą, painformavo apie dabartinę Lietuvos padėtį ir jos laisvės kovą, transliaciją pavaišindamas Čiurlionio ansamblio įdainuotais dalykais.

MINĖJIMAI VOKIETIJOJE

Vokietijoje minėjimai buvo suruošti visuose didesniuose centruose ir žymesnėse kolonijose, taip pat lietuvių sargybų kuopose. Vasario 16 d. Pfullingene pamaldas atlaikė VLIKO pirmininkas prel. M. Krupavičius. Pamaldos buvo baigtos maldą už Tėvynę ir Lietuvos himnu. Jose dalyvavo VT bendradarbiai ir vienas iš paskiausia atbėgusių iš Lietuvos mūsų tautiečių.

Centrinis Vasario 16 d. minėjimas Vokietijoje buvo suruoštas lietuvių gimnazijoje Huettenfelde. Jame dalyvavo VLIKO nariai J. Bataitis, J. Glemža, Dr. P. Karvelis, Dr. V. Literkis, E. Simonaitis ir K. Žalkauskas, Vokietijos krašto valdybos atstovai, gimnazijos vadovybė, kviestieji svečiai — vokiečiai, latviai, estai ir gausus būrys lietuvių ir artimųjų apylinkių. Minėjimą atidarė gimnazijos direktorius Dr. V. Literkis, pakviesdamas tarti žodį į susirinkusius VT pirmininką K. Žalkauską. Vokiečių vietos įstaigų vardu lietuvius šios šventės proga pasveikino Weinheimo apyvarštininko įstaigos atstovas. Latvių išlaisvinimo Komiteto vardu kalbėjo min. Liepinš. Paskutinis kalbėjo Vokietijos krašto valdybos pirmininkas inž. Pr. Zundė. Be to, VLIK, Vokietijos krašto valdyba ir gimnazija yra gavusi visą eilę sveikinimų raštų — sveikinimo Vokietijos feder. vyriausybės pabėgėlių min. prof. Oberlander, vokiečių užsienio reik. ministerija, Vokiečių-Baltų Draugijos pirmininkas Dr. Kehren, tos draugijos vokiečių-lietuvių sekcijos pirmininkas Dr. Windecker, Weinheimo burmistras, Laisvosios Europos sąstovo Muenchene politinis patarečjas Griffith, latvių ir estų bendruomenių pirmininkai ir kt. Laisvosios Europos prezidentas New Yorke H. Shepardon šia proga atsiuntė ilgą telegramą.

PRANCŪZŲ LINKEJIMAI VASARIO 16-TOSIOS PROGA

Lietuvai skirta specialia transliacija per prancūzų radiofoną iš Paryžiaus Vasario 16-tąją buvo pra-

dėta Lietuvos himnu. Paskum buvo perduoti Prancūzų Komiteto už Laisvąją Europą sveikinimai lietuvių tautai.

Sveikinimas baigtas išpūdingai palinkint, kad lietuvių tauta juo greičiau vėl atgautų savąją laisvę.

Prancūzų - Baltų - Draugijos pirmininkas, Prancūzijos senato vice-pirmininkas E. PEZET, savo sveikinimo žodyje nusakė, dėl ko jis pamilo Lietuvą ir lietuvių tautą. Senatorius pareiškė tvirtą įsitikinimą galutinio teisingumo laimėjimu ir Lietuvos nepriklausomybės prisikėlimu, kad Lietuva tebėra tarpautinės teisės atžvilgiu tebeegzistuojanti valstybė, ir jos padėtis jokia taikos sutartis nėra pakeitusi. Po jo žodžių pasigirdo „Marija, Marija...“ giesmės garsai.

Lietuvos atstovas Prancūzijoje Dr. S. A. Bačkis savo žodyje pažymėjo, kad dviejų Prancūzijos institucijų ką tik perduoti į kraštą Vasario 16 d. sveikinimai rodo, jog Prancūzija tebesilaiko nuolatinės savo tradicijos — ginti teisę, teisingumą ir laisvę visų tautų, ar jos būtų didelės, ar mažos.

Krašto valdybos pirm. E. Turanuskas savo žodyje pabrėžė, jog visi lietuvių tvirčiausiai tiki Lietuvos

JAV Valst. Sekr. Dulles pareiškimas Vasario 16-ąją

JAV Valstybės sekretorius J. F. DULLES šiemet Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga padarė tokį pareiškimą:

Lietuvių, latvių ir estų tautos šiais metais švenčia savo politinės nepriklausomybės paskelbimo 37-ąją metinę sukaktį. Šia proga aš norėčiau jums išreikšti amerikiečių tautos giliausią užuojautą ir širdingiausią draugiškumą. Nepaisant Sovietų režimo pastangų paslėpti Pabaltijo kraštų valdymo tikrąjį veidą, mums labai rūpi lietuvių, latvių ir estų tautų likimas.

Mes žinome iš daugelio duomenų, kaip sėkmingai Pabaltijo kraštų gyventojai priešina Sovietų teroro ir propagandos priemonėms, kuriomis siekiama sunaikinti jų patriotinius ir religinius įsitikinimus. Tų kraštų gyventojų ramus, bet kietas ir nepalaužiamas savo

žmogiškųjų aspiracijų reiškinys byloja valdantiems, jog nuolatinis pagrindinių teisių nepašymas yra beviltiškas Sovietų užsimojimas. Teikdami savo įnašą materialinei ir dvasinei laisvojo pasaulio jėgai stiprinti, mes siekiame sukurti tokias sąlygas, kurios patikrins, kad lietuvių, latvių ir estų tautų teisė vėl įsijungti į laisvųjų tautų bendruomenę bus visuotinai pripažįstama ir respektuojama. Mes esame įsitikinę, kad pasaulio bendruomenė, kurioje Pabaltijo kraštų gyventojai galės laisvai pasirinkti valdymo formą ir sukurti savo politines bei ekonomines institucijas, bus tokia, kuri užtikrins teisingą taiką tiek didžiosioms, tiek lygiai mažosioms tautoms, — tokiais žodžiais JAV užs. reik. min. Dulles baigė savo pareiškimą, kurį jis padarė Vasario 16-osios proga.

PASKUTINĖS MERGAIČIŲ ATOSTOGŲ DIENOS VILLA DEL DIQUEJE

Liūdnos paskutinės dienos Villa del Diqueje, rašo Onutė Juškytė. Vis lyja ir lyja. Šiandien sekmadienis. Turėtų priėti daug svečių, bet lietus neleidžia. Po piet kiek dangus prasiblaivė. Ėjome pasivaikščioti, o vakare jau šokom su tautiniais rūbais.

Mirta Korkūzaitė aprašo vasario 7 d. Bet vėl lietus, taigi tik diena saldinais virti.

Zuzana Mockaitytė vėl kalba apie lietuvių pyragaičius ir žaidimą „Tamsus kambarys“. Smagu buvo miegoti, nes diena buvo šalta.

Nuo pat ryto laukėme vakaro, rašo Onutė Masiulytė, net meldė-

VASARIO 16-JI RIO DE JANEIRE Sekmadienį, vasario 13 d. perpldytoje Sta. Genova bažnyčioje, kurią, kaip teko girdėti, kardinolas skiria lietuvių dvasios reikalams, buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos Lietuvos laisvės intencija. Šv. Mišias laikė ir pamokslą sakė kun. F. Jakubauskas. Atvykęs į bažnyčią J. E. Vysk. Helder Camara pasakė nuosirdžią kalbą lietuviams ir palaimino Lietuvos ir Brazilijos vėliavas, iškeltas prie altoriaus. Mišių metu giedojo Teatro Municipal solistai, p. Mažeikos vadovybėje.

Min. Meierio ir kun. Janilionio palydėtam vyskupui išvykus, lietuvių parėjo į netoli esančią šv. Cecilijos salę, kur įvyko pilietinis aktas, kurį atidarė Ignas Dubauskas, pakviesdamas Lietuvos atstovą tarti žodį. Ministeris Meieris, peržvel-

P.p. Palšių pensione, Rumipal, visų ten vasarojančių lietuvių lėšomis ir pastangomis buvo suruoštos vaisės Villa del Dique vasarojančioms mergaitėms, kurios už tai ten gyvenantiems lietuviams išpildė gražią programą su vaidinimu, dainoms ir deklamacijom. Nuotraukoj — prie bendro stalo pobūvio rengėjai su viešniomis iš Villa del Dique.

gęs galimus artinančius Lietuvos atvadavimą, pabrėžė: „Negali šimtai milijonų žmonių likti Maskvos vergijoj. Ne tik dėl Lietuvos atvadavimo šiandien statomas klausimas, bet dėl pasaulio ateities, dėl krikščioniškos kultūros išlaikymo, dėl laisvės ir Dievo. Kad garbinga lietuvių tauta, nežiūrint kaip baisiai ji kankinama, neprazus, mes tai širdyje jaučiame, nes laisvę ji gavo ne iš svetimųjų malonės, o ją išpiko savo sūnų krauju“. Baigdamas savo kalbą ministeris pakvietė pagerbti kovotojus ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės atsistojant. Visi susirinkusieji pagarbiai sugiedojo „Marija, Marija...“

Po turiningos ir gražios meninės dalies, minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu. Minėjimą organizavo L. Katalikų b-nė, Dainava ir 36 Tarpt. Euch. Kongr. Lietuvių Sekcija.

(Elta)

Vaidino „Vaidilos suraminimas“, „Kėdės dažymas“ ir „Už dešimt minučių išeina traukinys“. Vaidinant „Vaidilos suraminimas“ visi žmonės verkė be išimties. Šis Vasario 16-tosios minėjimas kaikiurių teigimu buvo geresnis, negu Bs. Aires mieste.

Sekmadienį mus išlydėjo p. p. Stankūnai, kun. J. Margis, MIC, p.p. Čikštai ir kiti lietuviai iš Bs. Aires. Vėl susitikome su savo tėveliais ir dalinomės atostogų nuotykiams bei džiaugsmams.

Didelė padėka mūsų stovyklavusiųjų mergaičių priklauso Seselėms Kazimierietėms, ypač Seselėi Aloyzai ir Elenisai už puikų vadovavimą ir auklėjimą, p. p. Stankūnams už vispusią pagalbą bei visiems prisidėjusiems prie atostogų pagerinimo.

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO STASIO LOZORAČIO PAREIŠKIMAS PADARYTAS PER RADIO NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS PROGA.

Vasario šešioliktoji diena kiekvieno lietuvių širdžiai ypač vaizdžiai primena nepriklausomybės laikus, laisvą gyvenimą Lietuvos valstybėje, kurią mūsų tauta atstatė 1918 metais. Tautos atstovų pasirašytas tada Vilniuje, didžiųjų kunigaikščių ir Respublikos sostinėje aktas, kuriuo Lietuva pasiskelbė nutraukianti valstybinę priklausomybę ryšius su bet kuria kita valstybe ir atstatanti savo suvereniųjų teisių vykdymą, išreiškė ne tik tautos valią, bet taip pat jos subrandimą tvarkyti savo gyvenimą.

Tą subrendimą lietuviai vėliau įrodė darbais, sukurdami modernią administraciją, puikią kariuomenę, tobulą ūkio sistemą, sutvarkydami išmintingais ir žmoniškais pagrindais socialinius santykius, sudarydami teisingumo organizaciją, kuri buvo be priekaišto, ir gilindami tautinę kultūrą. Trumpu — nes tik dvidešimties ir poros metų — laiką Lietuva pasiekė aukšto civilizacijos lygmenį ir daugeliu atžvilgių susilygino su senesnėmis Europos valstybėmis. Žinodami, kad kultūra gali tapti tikrai laisvo informacijų ir mokslo žinių pasikeitimo keliu, mes bendravome su visu pasauliu, kuris mums buvo atdaras ir prieinamas, kaip buvo atidarytas kiekvienam svetimšaliui mūsų kraštas. Būdami nepriklausomi, mes kartu su kitomis laisvomis valstybėmis nuolat ėjome pirmyn krikščioniškos vakarų civilizacijos keliu, kuris vienas teveda į vis didesnę gerbūvį ir vis tobulesnę socialinę padėtį.

Šį kelią mums pastojė Sovietų Sąjunga, niekšiskai įsibraudama į Lietuvą ir smurtu prinesdama jai ne tik savo okupaciją, bet ir santvarką, priešingą tiek mūsų tautos prigimčiai, tiek jos gyvybiniam interesams. Ir šiandien mūsų žemė tebėra bolševikų terojama.

Šitokiomis aplinkybėmis kai kam gali kilti klausimas — kas mums palieka iš nepriklausomybės laikų? Ar tik atsiminimas apie tas laimingas dienas, kai lietuvių tauta pati buvo Lietuvos valstybės šeimininkė?

Ne, mums palieka ne tik atsiminimas. Iš tų laikų mes turime tai, kas suteikia žmogui jėgų dirbti ir kovoti, kas suteikia žmogaus gyvenimui prasnę ir viltį, kas ilgai nugalėti kad ir brutališkiausią jėgą ir nusprendžia istorijos raidą, — mes turime laisvę dvasią. Šiandien lietuvių tauta krašte tyli, nes sovietų teroras be atodairos ir pasigailėjimo sunaikintų kiekvieną, kas atvirai pasidžiaugtų vasario šešioliktoji diena.

VLIKO VYKD. TARYBOS PIRM. K. ŽALKAUSKO ŽODIS VASARIO 16 PROGA

BROLIAI IR SESĖS,

Šiandien sukanka 37 metai, kai Vilniuje Lietuvos Taryba paskelbė atstatanti nepriklausomą, demokratišką sutvarkytą Lietuvos valstybę. Šiuo aktu Lietuvos Taryba po 123 metų gražino lietuvių tautą į laisvą tautų bendruomenę. Nuo to laiko lietuviai tapo savo krašto šeimininkais.

Suklestėjo ūkis, pražydo kultūrinis gyvenimas. Iš karo griuvusių pakilęs rusų imperijos alinamas kraštas, įvykdęs socialines ir ekonomines reformas, greitai laiku ne tik užgydė karo ir okupanto padarytas žaizdas, bet ir dideliais žingsniais pradėjo vytis kitas Europos valstybes.

Laisvas Lietuvos ūkininkas, liedamas prakaitą ant nuosavos žemės, nustebino kaimynus savo gamybos pajėgumu. Be soclenktynių ir raudonųjų gurguolių, be varovų ir propagandininkų jis per trumpą laiką sugebėjo savo darbu ir sumanumu išlaikyti pažangiausių kraštų konkurenciją.

Atsirado sava pramonė, kilo krašto gerovė. Visa tai galima buvo pasiekti todėl, kad tauta, atstačiusi savo nepriklausomybę, sudarė sąlygas kiekvienam lietuviui pasireikšti ir išplėtoti visas savo jėgas ir sugebėjimus.

Netiesą sako bolševikai per savo spaudą ir radiją, kad nepriklausomybė esąs buržuazinis išmislas liaudžiai pavergti. VASARIO 16 aktas buvo vaizdus vieningos lietuvių tautos valios pareiškimas. Ne buržuazija, kurios lietuvių tauta anais laikais beveik neturėjo, ir ne darbininkai, kurių dauguma buvo nu-

liktosios sukaktimi. Bet mes, teisėti Lietuvos valstybės atstovai užsieny, žinome, kad mūsų tauta trokšta nepriklausomybės ir laiko ją ne tik savo neatimama teise bet taip pat vieninteliu pagrindu tvarkyti savo gyvenimui, didinti gerbūvį, išreikšti tautinėms savybėms ir bendradarbiauti su kitomis tautomis. Ir nuo pat pirmos sovietų okupacijos dienos mes tą tautos nepakeičiamą nusistatymą ištikimai atstovaujame.

...Lietuvių tauta tyli, bet šitas jos rūstus tylėjimas yra garsesnis ir iškalingesnis už sovietų propagandą, kuri bergždžiai stengiasi įtikinti Vakarų vyriausybes ir viešąją opiniją, esą, Lietuva atsisakiusi nuo nepriklausomybės ir savo noru įėjusi į Sovietų Sąjungos sudėtį. Pasaulis žino mūsų tautos valią išsivaduoti iš okupacijos ir sunaikinti nekenčiamą komunistų santvarką. Todėl civilizotos tautos laiko, jog Lietuvos valstybė tik laikinai sovietai okupuota. Todėl laisvame nuo bolševikų priespaudos pasaulyje nėra krašto, kuriame šiandien nebūtų reikiama Lietuvai simpatijų bei užuojautos. Kai kam gali atrodyti kaip paradoksas, bet tai yra tikras dalykas, kad dabar Lietuvos nepriklausomybės šventė daugumoj kraštų ir ypač Jungtinėse Amerikos Valstybėse susilaukia didesnio mūsų svetimųjų draugų dalyvavimo bei suidomėjimo negu prieš karą. Toks tarptautinio solidarumo bei teisingumo Lietuvos atžvilgiu pasireiškimas yra kitas konkretus elementas, kuris mums paliktas iš nepriklausomybės gyvenimo laikų.

Kalbėdamas į Jus, Tautiečiai, aš ir šį kartą dar negaliu pasakyti, — nes niekas negali to žinoti — kada ateis galas tautos kentėjimui ir sovietų okupacijai. Bet aš tikiu, kad Lietuvos valstybė bus vėl nepriklausoma. Ta viltis gaivina tremtinių širdis, skausmingai pasiilgusi Lietuvos. Ta viltis tepalengvina sunkų ir ilgą kelią, kuriuo tauta krašte eina, siekdama grįžti į laisvą gyvenimą. Ta viltis tebeįgyva visados širdyse tų, kurie yra matę Lietuvą žydinčią laisvės spinduliuose, tebeįgyva tiems vaikams ir jaunuoliams, kurie nėra matę džiaugsmingo laisvos Lietuvos veido. Toji viltis teikvėpia užienio lietuvius tęsti darbą Lietuvos laisvei broliškoje vienybėje.

Aš iš visos širdies sveikinu kraštą ir užienio lietuvius Lietuvos diplomatinę ir konsularinę atstovų ir visos užsienio tarnybos vardu.

LIETUVIŠKOJI KOLONIJA TĖVYNĖS DIDŽIAJĄ ŠVENTĘ PAMINĖJO KULTŪROS DRAUGIJOS PATALPOSE VASARIO 19 D.

Esant gražiam orui programa buvo praversta kieme, nes publikos šimtai į salę būtų netilpę. Po Urugvajaus ir Lietuvos himnų visų patriotinių organizacijų atstovai pasakė sveikinimo kalbas, kurių pažymėtinai turininga ir sklandi buvo svečio buv. lenkų ministro L. Mazurkiewicziaus kalba. Žodį tarė ir latvių visuomenės atstovas. Pagrindinė šventei pritaikyta kalbą ispaniškai ir lietuviškai pasakė Lietuvos Min. dr. K. Graupžinis, plačiau paliudamas paskutinių metų mūsų laisvės kovoms palankius tarptautinius įvykius. Ministras pabrėžė, kad „šioje kovoje mus remia visas laisvasis pasaulis su JAV priešakyje, tad ar galima abejoti, jog su Dievo pagalba mes savo šventą kovą už laisvę anksčiau ar vėliau tikrai laimėsime...“.

Sovietai atsikyrė nuo pasaulio geležine uždanga. Jie neleidia žmonėms ne tik laisvai vykti užsienin, bet ir su juo palaikyti bet kokį ryšį. Komunistai jų valdomuose kraštuose draudžia laisvą žodį ir mintį. Sovietinis režimas primena tuos tamsiausius žmonių laikus, kada vergija buvo valstybės pagrindu, kada laisvę mylintieji buvo deginami laužo liepsnose. Tironus ir prispaudėjus tautos nušlavė nuo žemės paviršiaus... Nušluos ir teroru paremtą Sovietų kolosą! VASARIO 16-oji reiškia pažangą ir laisvę. Ji nugalės spalio revoliucijos pagimdytą terorą, priespaudą ir pavergimą.

MONTEVIDEO LIETUVIAI

VASARIO 16 ATGARSIAI URUGVAJUJE

Per visą savaitę Urugvajaus lietuviai su savo bičiuliais spaudoje, radijo bangomis, bažnyčioje ir visuomeniniame masiniame akte prisiminė Tėvynės istoriją, jos laisvės dienas ir jos tragediją.

Pamaldos už Lietuvą, jos kovotojus ir kankinius iškilingai atlaikytos naujoje lietuvių bažnyčioje Cerro Priemestyje vasario 13 d., dalyvaujant mons. Baccino, Lietuvos Ministrui su savo bendradarbiais ir gausiems tautiečiams. Įvykių reikšmę savo pamokslu prisiminė klebonas kun. J. Bružikas.

Vasario 15 d. stotis Voz del Aire davė specialią radijo programą, kurioje žurnalo „Mundo Uruguayo“ vyr. redaktorius J. Caporale Scelta, Urugvajiečių — Lietuvių Kultūrinės Sąjungos pirmininkas J. P. Martinez Bersetche ir Min. dr. K. Grauzinis savo jautriomis kalbomis ispaniškai nusvietė kaikiuriuos Lietuvos praeities likiminius momentus ir iškėlė šiuorpus dabarties lietuvių tautos kančias, kovas ir viltis. Anksčiau jau atitinkama programa Vasario 16 buvo prisiminta nuolatinėje liet. valandėlėje Radio Solis. Taip pat ir kiti radijai paminėjo.

Pačią Vasario 16 Lietuvai ypač rūpintis dienraščiai „El Dia“ ir „El Diario Español“ įdėjo savo bendradarbio K. Čibiro vedamuosius str. tokiomis ryškiomis antraštelėmis, kaip: „Lietuva kovoja ir viliasi“, „Lietuva, jos tragedija ir jos viltys“. Dauguma Montevideo dienraščių savo kronikoje pranešė minėjimo programą, urugvajiečių sveikinimus ir linkėjimus lietuvių tautai. Šiuo atžvilgiu būdingi ir reikšmingi ypač oficiozo „Accion“ žodžiai: „kada nors laikas padarys teisybę...“ Liet. Bendruomenės paskelbtoje deklaracijoje suglaustai, bet esmingai ir drąsiai protestuojama prieš sovietinį genocidą, reikalaujant okupantų budelių pasišalinimo ir laisvės patiemis lietuviams apsispręsti ir tvarkytis.

Vakare Lietuvos Pasiuntinybėje įvykusiam priėmimui, be kolonijos svarbesniųjų organizacijų pirmininkų ir kitų veikėjų, dalyvavo gražus būrys reikšmingų svečių, kaip Apašt. Nuncijus Mons. dr. A. Pacini su Mons. dr. A. Calamoneri, p. Caporale Scelta ir p. Martinez Bersetche su poniomis. Užs. R. Ministrų vardu pasveikinti atvyko Protokolo Direktorius ambasadorius D. Fr. Grunwald, labai nuoširdžiai palinkėdamas Lietuvai laimingesnes ateities. Pobūvis užtruko ypatingai jaukioje nuotaikoje. Lietuvos Ministrui sveikinimus atsiantė visa eilė užsienio diplomatų, jų tarpe JAV ir D. Britanijos ambasadoriai.

Lietuviškoji kolonija Tėvynės didžiąją šventę paminėjo Kultūros Draugijos patalpose vasario 19 d. Esant gražiam orui programa buvo praversta kieme, nes publikos šimtai į salę būtų netilpę. Po Urugvajaus ir Lietuvos himnų visų patriotinių organizacijų atstovai pasakė sveikinimo kalbas, kurių pažymėtinai turininga ir sklandi buvo svečio buv. lenkų ministro L. Mazurkiewicziaus kalba. Žodį tarė ir latvių visuomenės atstovas. Pagrindinė šventei pritaikyta kalbą ispaniškai ir lietuviškai pasakė Lietuvos Min. dr. K. Graupžinis, plačiau paliudamas paskutinių metų mūsų laisvės kovoms palankius tarptautinius įvykius. Ministras pabrėžė, kad „šioje kovoje mus remia visas laisvasis pasaulis su JAV priešakyje, tad ar galima abejoti, jog su Dievo pagalba mes savo šventą kovą už laisvę anksčiau ar vėliau tikrai laimėsime...“.

VATIKANAS

* Vatikanas radijas programą lietuvių kalba transliuoja septynis kartus savaitėje: sekmadieniais (ryte) 10 val. 30 min. Lietuvos laiku 41.21 — 31.10 — 25.67 ir 19.84 metų bangomis. Pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais 21 val. Liet. laiku, 48.47 — 41.21 — 31.10 — 25.67 ir 19.84 metų bangomis. Antadieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais 17 val. Liet. 1. 41.21 — 31.10 — 25.67 — 19.84 ir 19.84 metų bangomis. Rytinėmis sekmadienių programomis (10 val. 30 min. Lietuvos laiku) norima sudaryti dvasinio atsigalvavimo progą negalintiems dalyvauti pamaldose.

LAISKAI „LAIKO“ REDAKCIJAI

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Neatsisakykite patalpinti savo vedamajam laikraštyje mano pareiškimą.

Prieš keletą metų kaimynų suklaidinta pasirašiau po peticija neva duonai atpiginti. Sužinojusi, kad tai buvo lietuvių komunistų pinklės, savo parašą iš jo atšaukiu.

Marija Mikalonienė

Montevideo, 1955, II. 7 d.

Montevideo, 1955 m. vasario 2 d.

* Šiuo nuolankiai prašau neatsisakyti patalpinti savo gerai vedamam laikraštyje mūsų pareiškimą.

Prieš keletą metų į mūsų namus buvo atėjęs tūlas Tuinyla, prašydamas pasirašyti po peticija, neva tam, kad valdžia atpigintų maisto produktų kainas. Man nesant namie, žmona nieko blogo nemanydama, pasirašė. Tada Tuinyla prikalbėjo mano dukterį, kad ir ji pasirašytų ne tik už save, bet ir už mane (ji tada turėjo 12 metų). Ji paraginta ir padarė du parašus.

Patyrę apgaulę, mes visi trys pra-

šome laikyti tuos parašus negaliojančiais ir kartu smerkiame lietuvių komunistus už tokius negarbingus metodus.

Su augšta pagarba

T. Muravjovas, Vanda Muravjovienė, Irena Muravjovaitė

Montevideo, 1954, X. 15 d.

Didžiai Gerbiamas Pone Redaktoriau,

Nuolankiai prašau neatsisakyti patalpinti gerai vedamajame laikraštyje mano pareiškimą.

Ką tik dabar patyriau, kad mano parašas figūroja lietuvių komunistų peticijoje, kurioje jie reikalavo pripažinimo sovietiškos okupacijos. Aš tik žinau, kad kai prašė parašo, tai jis buvo neva tam, kad leistų pasiūsti Lietuvon siuntinį maisto drabužių nualintiems nuo karo tautiečiams.

Kadangi mano parašą pavartojo visai kitam tikslui negu buvo renkamas, reiškiau jiems viešą protestą ir savo parašą iš tos peticijos atšaukiu, kartu smerkdamas už tokią apgaulingą darbą.

Su augšta pagarba,

Jonas Stankevičius

Dr. Prano Tamošiūno pagerbtuvės Montevideo mieste. Pirmoj eilėj iš kairės sėdi: J. Šcesnulevičius (bažnytinio kom. pirmininkas), gerb. T. Mikalauskas S. J., Stasys Tamošiūnas (pagerbtojo tėvas), Dr. Pranas Tamošiūnas, ir šalia jo, jo sužadėtinė. Toliau — gerb. P. Tamošiūnienė (daktaro motina), šalia jos Tamošiūnas — sūnus (daktaro brolis).

KANADA

* Montrealy įsteigtas lietuvių kredito bankas. Iniciatoriai yra judrieji Montrealo bendruomenės lietuviai.

— Dail. E. Šidlaitė - Docienė, skulptorė, gražiai atstovauja lietuviams įvairiose Kanadoj ruošiamose kanadiečių dailės parodose.

— Prisikėlimo parapijos stybta Toronte sėkmingai vykdoma toliau. Stybto fondai parapijiečiai sukauko 50.000 dol.

ISPANIJA

* Pasižymėjęs Amerikos lietuvių veikėjas inž. A. Rudis, prieš grįždamas į JAV, per Madrido radijo lietuviškąsias transliacijas su savo sūnumi pasakė į kraštą po kalbą. Inž. A. Rudis pabrėžė, kad Amerikos lietuviams savasis kraštas ir jo reikalai ne mažiau rūpi, kaip tikriji broliai ir tikrosios jų seserys. Visų jų vargas ir nelaimės, kurias atnešė Lietuvą užėmę rusai, yra gerai žinomos ir labai spaudžia širdį. Amerikos lietuviai daro viską, kad tos jų vargo dienos būtų sutrumpintos. ALT valdyba, padarė sinta pasisekimų, yra numaciusi ir netolimoje ateityje padaryti daugiau svarbių žygių. Ji tol nesudės rankų, kol iš Lietuvos pasitrauks paskutinis raudonarmietis ir paskutinis NKVDistas, pažymėjo inž. A. Rudis, pasidžiaugęs drauge VLIKO Vykdomosios Tarybos plačiai išsišakojuusia bei gyva veikla, taip pat italų ir ispanų aukštųjų pareigūnų bei visuomenės veikėjų rodomu lietuvių vedamos kovos ir reikalų supratimu. A. Rudis jr. savo žodyje pažymėjo, kad nors su savo tėvais yra Amerikoje gimę ir visą laiką joje gyvena, tačiau ir jo širdis labiausiai traukia į senelių žemę — Lietuvą. Jam daug mieliau būtų nuvažiuoti į Vilnių, Kauną, Marijampolę ar Prienus, kaip į Londoną ar Paryžių. Deja, jis gali su tėvais laisvai keliauti po visą Europą, tik komunistai neleidia jam nuvykti į Lietuvą. Matyti, ten esama dar mažiau laisvės, negu Amerikos kalėjime, kur net suimtiesiems leidžiama pa-

simatyti su savo namiškiais ir artimaisiais. Tačiau jis yra tvirtai įsitikinęs, kad bolševikai Lietuvoje visą laiką nebus, o tada į laisvą Lietuvą žada atvykti ne tik jis vienas, bet ir daug Amerikos lietuvių jaunimo. Inž. A. Rudis aplankė Sv. Sosto nuncijų, radijo stoties Madrido direktorią ir visą eilę radijo pareigūnų. Žymesniems JAV ambasados pareigūnams buvo suruošta vakarienė, per kurią lietuviškų transliacijų vadovai buvo supažindinti su amerikiečiais.

* Madrido radijo stoties lietuviškasis skyrinis gauna iš Vokietijos ir kitur apšėiai laiškų, kuriais džiaugiamasi lietuviškosiomis transliacijomis ir pranešama, kad jos yra gerai girdimos. Visi laiškai yra padrasinančio turinio. Radio Nacional Madrido vadovybė pastatė reikalavimą, kad sekmadieniais būtų duodama grynai religinio turinio programa.

AUSTRALIJA

* Australijos Liet. Bendr. paskiausias krašto tarybos suvažiavimas, pasisakydamas už reikalą nedelsiant sušaukti Pasaulio Lietuvių Seimą, savo priimtoje rezoliucijoje taip pat ragina Diplomatinę Tarnybą ir VLIKą rasti vieningą ir bendrą kelią bekovojant už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Naujai išrinktoji krašto valdyba jau pasiskirstė pareigomis. Vietoj senojo pirmininko V. Simniškio naujuoju išrinktas L. Karvelis.

* Australijos L. B. išrinko 1955 — 1956 m. kadencijai Australijos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybą tokios sudėties: pirmininkas dipl. teis. L. Karvelis, I vicepirm. — dipl. teis. Vyt. Skrinska, II vicepirm. — Myk. Petronis, II sekr. — Pr. Nagys; išdin. — S. Grina, v-bos narys socialinams reikalams — Vyt. Simniškis. Krašto valdybos adresas: Box 4558, G. P. O. Sydney, NSW, Australia.

Vienoje stambesnių Australijos lietuvių kolonijų — Sydney m. — nutarta statyti tautinius Lietuvių Namus. Aukos nuolat plaukia. (Elta)

J. VEDEGYS

PASAULINĖS LITERATŪROS PRADŽIA IR VYSTYMĖS

18 šimt. viduryje mūsų literatūros aušroje pasirodė tokia pajėga, pasaulinio masto rašytojas, kad stebino ir stebina ne tik mus, bet ir kitų tautų literatūros istorikus. Tai bus Kristijonas Donelaitis (1714 — 1780), Tolminkiemio klebonas Maž. Lietuvoj, su savo „Metais“, parašytas pačia klasiškiausią forma — heksametu (šešiapėdėm eilėmis). Nors „Metai“ buvo išleisti L. Rėzos, Karaliaučiaus profesoriaus, tik 1818 m. vadinasi, po K. Donelaičio mirties, praėjus beveik 40 metų, bet savo gyvenamajame laikotarpyje mūsų žymūs poetas savo pasakėčiomis ir idilėmis buvo žinomas. Mes didžiuliamės, kartu, kaip minėjau, ir stebimės šiuo didžiuoju ir pirmuoju mūsų literatūros milžinu, kad jis, nesant mūsų nei žymesniųjų literatūros pavyzdžių, nei tradicijos, galėjo sukurti tokio didelio masto veikalą — „Metus“.

Pažvelgę į D. Lietuvos raštiją, mes 17 ir 18 amž. nieko ypatingo nerandame, išskyrus vieną kitą eilutę eilėraščių, rašytų kuria nors proga. Pasaulinės mūsų literatūros pirmuoju kūriniu bene laikomas Vaclovo Labunausko išverstas eilėraščių rinkinys „Giedraičio garbei, tilpusi 1599 m. Daukšos postilė“. Toliau sektų Benediktas Petravicius, kuris 1638 m. Romoj viename iš eilėraščių leidinių įdėjo ir lietuviškai eilėraščių apie Klaudijaus mirtį. Dar žinomas vienas kitas dvielis eilėraščių, sveikinimas, tai ir viskas. Tiesa, Kražių ir Vilniaus jezuitų mokyklos (kurios buvo labai garsios) savuose tradiciniuose vaidiniuose (lotynų ar lenkų k.), įdėdavo vieną kitą sakinį ir lietuviškai. Tai, literatūrinio įdėjimo D. Lietuvoj iki 18 šimt. pabaigos ar 19 šimt. pradžios mes nematome, ir šie pirmieji literatūriniai bandymai, suprantama, K. Donelaičiui jokios įtakos padaryti negalėjo.

Žvilgtelėkime dabar į Maž. Lietovą.

17 ir 18 šimt. Mažojoje Lietuvoje — Prūsijoje literatūrinis judėjimas ne tik nemenkėjo, bet tolydžio didėjo. Gausėjo įvairių leidinių, kaip tikybinių, taip įvairių gramatikų ir žodynų skaičius. Tuo labiau lietuviškasis spausdintas žodis plačiau plito, nes patį Prūsų Vyriausybės rėmė lietuviškus leidinius. Be to, ji pati dažnai spausdino įvairius valdinius skelbimus dviem kalbom: vokiečių ir lietuvių. O daugelyje įkurtose pradžios mokyklose įvedė lietuvių kalbą. Net Halės ir Karaliaučiaus universitetuose Prūsų karalius Fridrichas Vilhelmas I įkūrė lietuviams teologų ir mokytojų seminarijas.

Kaip matome, lietuvių kalbai vystytis ir plėstis sąlygos čia buvo gana palankios, nors vėliau tos kalbos vartojimas buvo varžomas ir naikinamas. Prūsų lietuviai kuniagai, ar kiti, besirūpinę spausdintu žodžiu, norėdami išleisti katekizmą, giesmyną ar lietuvių k. gramatiką, dažnai būrėsi draugėn, tarėsi, diskutavo kalbos ir eilėdaros klausimais. Todėl neuostabu, kad Prūsų lietuvių leidinių kalba gana gryna ir taisyklinga.

Tokiomis tad sąlygomis 1706 m. Maž. Lietuvoj išėjo pirmoji lietuviškoji pasaulinio turinio knyga — Aizopo pasakėčių vertimas, kurį atliko Jonas Šulcas. Kiek vėliau, 1747 m. Pilypas Rūgys savo lietuvių k. tyrinymuose, įrodė, kad tos kalbos skambumą ir grožį, įdėda tris mūsų liaudies dainas, kurios sužavi Lesingą, net Getę. O šimelpenigiai iš Skaisgirio ir Papelkių taip pat žymūs: jie ne tik tvarkė dvasinės literatūros reikalus, bet, kaip mūsų literatūros istorikas prof. Mykolas Biržiška išryškino, rašė ilgus ir gana reikšmingus eilėraščius.

Tai štai, kokiomis aplinkybėmis ir apylostomis augo, brendo ir dirbo mūsų Kristijonas Donelaitis. Jis turėjo ne tik literatūrinę tradiciją, bet ir gerus ir, reikale, išmintingus patarėjus ir auditoriją. Net, kaip sakoma, Donelaitis savo „Metų“ tam tikras vietas skaitydavo bažnyčioje susirinkusiems parapijiečiams pamokslų vietoj.

Taigi, Donelaičio pasirodymas mūsų jau daug stebinti negali.

Po Kristijono Donelaičio pasauli-

nės literatūros žymesnis judėjimas jau pasireiškia Didžiojoje Lietuvoje ir tasai judėjimas nuolat didėja ir stiprėja. Čia pasireiškia žemaičių bajorai — Ant. Klementas (1756 — 1823) su savo giesmelėmis — idilijomis, Silvestras Valiūnas (1790 — 1831) su Birutės daina, Dionizas Poška (1760 — 1831) su „Žemaičių ir Lietuvos muziku“ ir kitais kūriniams, Simanas Stanevičia su savo pasakėčiomis („Arklis ir meška“, „Aitvarai“ ir kt.) ir savo garsiąją ode „Žemaičių šlovė“. Čia iškyla, susiliedamas su visos liaudies mintimis ir jausmais, kun. Antanas Strazdelis (1763 — 1833). Kai kurios jo dainelės taip sulaukė, kad sunku ir atskirti nuo liaudies dainų. O Strazdelio „Pulkim ant kelių“ ir šiomis dienomis skamba lietuviškose bažnyčiose. S. Daukantas, M. Valančius, A. Baranauskas — tai mūsų literatūros stulpai ir puošmenys, laikę, puošę ir puošia dar dabar savo veikalais mūsų literatūros šventovę. O kur dar Laurynas Ivinskis su savo kalendoriais ir visa eilė kitų, žymesnių ir ne taip žymių mūsų rašytojų (Ant. Tatarė, Kajet. Aleknavičius ir kt.).

Spaudos uždraudimas tam tikrą laikotarpį sustabdė normalų mūsų literatūros vystymąsi ir kilimą. Bibliografo prof. Vaclo. Biržiškos duomenimis, iki spaudos uždraudimo mūsų raštų statistika yra tokia: 16 amž. išleista 34 knygos, 17 šimt. — 48; 18 šimt. — 304. 1801 — 1864 m. išleista 926 knygos.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

BENAMIJA J. Mikelionis. Viršelių piešė J. Jablonskytė. Spaudė „Laiko“ spaustuvė, Buenos Aires.

Šioj 215 psl. knygoj aprašomas vienos šeimos tremties kelias nuo Augsburgio per Australiją iki Buenos Aires. Daugiau ar mažiau panašų kelią yra nuėję šimtai ir tūkstantčiai mūsų šeimų. Juos nuolat lydėjo vargal, ligos, nuolatiniai svetimšalių išnaudojimai ir įvairūs nedatekliai bei persekiojimai. Ši reali ir tikra istorija, skaitoma kaip retas nuotykių romanas, kur personažai buvo sukurti ne rašytojo vaizduotėje, bet išgyventi tikrovėje. Knyga parašyta vaizdžiu, gyvu ir patraukliu stiliumi, kuris bus suprantamas visiems, kaip naujiems taip ir seniems ateiviams. Juo labiau malonu, kad knygos autorius, dr. J. Mikelionis yra mūsų kolonijai pažestamas kaip prityręs gydytojas, šiuo metu vadovaujantis Rolon miesto ligoninei.

Knyga gaunama „Laiko“ adm. Kaina — 15 pežų.

KOMUNIZMO PAGRINDAI. J. Venckus S. J. Viršelių piešė A. Jablonskytė. Šios rūšies rimtesnio leidinio lietuvių kalba neturėjome. Todėl kruopščiai ir detališkai atliktas J. Venckaus darbas šią spragą dalinai užpildė. Knyga patariama perskaityti visiems — komunisto draugams ir jo priešams. Knyga turi 152 psl. Spaudė „Laiko“ epaustuvė. Gaunama „Laiko“ adm. Kaina 8 pežai.

Balys Sruoga: MILŽINNO PAUNKSMĖ, istoriška kronika, išleido knygų leidykla Terra. Kaina 2.50 dol. Gaunama: Terra, 748 W. 33rd Street, Chicago 16, Ill. ir pas knygų platintojus. „Milžino paunksmė“ — brandžiausias ir įdomiausias Balio Sruogos veikalas. Knygai siužetas parinktas iš Vytauto Didž. laikų, ir jo kova už Lietuvos karaliaus vainiką yra centrinė veikalo ašis.

AIDAI. Mėnesinis Kultūros žurnalas. Nr. 1, 1955 m. Kaip ir visuomet AIDAI talpina eilę aktualių straipsnių, poezijos, prozos ir turi gausų publicistinį skyrių. AIDUS redaguoja Ant. Vaičiulaitis ir kolegija. Galima užsisakyti „Laiko“ adm.

MARIJOS MELNYNOJI ARMĪJA vienkartinis leidinys. Parnuošė Pr. Dauknyš MIC. Išleido Marijos Melynosios Armijos Lietuvių Sąjūdžio

D. Britanijoje Centras: 21, The Oval, Hackney Road, London, E. 2. Atskiro numerio kaina 1 šilingas.

LITUANIA LO QUE FUE. LO QUE ES. Lietuvos Atstovybės Urugvajuje leidinys. Tokių leidinių niekad nebus per daug. Jie sėkmingai gali pasitarnauti lietuvių tautos bylai ir jos populiarizacijai svetimtaučij tarpe. Knyga turėtų būti perkama visų patriotinių mūsų organizacijų ir dalinama įtakingiems asmenims.

Knyga gaunama „Laiko“ adm.

AUSRELĖ. Stepas Zobarskas. Elementorius. Išleido PATRIA. Ilustracijos D. Tarabildienės. Viršelis P. Osmolskio. Pageidautina, kad ši knygėlė būtų maloniai imama į rankas kiekvieno lietuviuko. Už labai mažą kainą šią knygėlę galima įsigyti per ARLB CV ir visas Arg. Liet. Bendr. Apyl. Valdybas taip pat ir „Laiko“ adm.

MARIJA MUMS KALBA. Kun. Jonas Kuzmickis. Knyga turi 159 psl. Gaunama „Laiko“ adm. Kaina 25 pežai.

„Marija mums kalba...“ ir mūsų pareiga Jos šventą ir brangų žodį išgirsti ir giliai širdin įsidėti. Šią retos vertės knygą patariama perskaityti visiems, kaip eiliniams, taip ir inteligentams. Marijos žodis yra tartas visiems ir visų naudai. Šių dienų komunizmo ir materializmo siautėjimuose kaip niekada kilniai skamba Marijos žodžiai: „Jeigu žmonės pakels savo širdis, akmenys ir uolos pavirs kviečių gūbomis...“

ŽIBINTAS. Religinės kultūros žurnalas. Nr. 1. 1955 m. sausis. Redaktorius: Kun. Jonas Kuzmickis. Leidėjas: Š. Anglijos Lietuvių Katalikų parapijinė Bendruomenė.

Įžangos žodyje redaktorius rašo: „Kai nevisur turime savo pamaldų, kai palyginti retai girdime gimtąją lietuvių kalbą Gerąją Naujieną, kuri palaiko dvasinį galumą, — šiuo žurnalu norime atėti į pagalbą įvairiose vietose atsiskyrėliškai gyvenantiems lietuviams katalikams. Be to, turime jausti, ką pergyvena Persekiojamos Bažnyčios gyvi šnariai Lietuvoje ir kituose raudonojo slibino niokiojimuose kraštuose; turime sekti išsklaidžiusių lietuvių katalikų veiklą ir pasiekimus; turime pagaliau rūpintis mūsų vaikučiais, kad jie augtų ir bręstų sąmoningais lietuviškais katalikais.“

Linkėtina, kad pakeltas ŽIBINTAS pavirstų į didelę šviesą, kuri, šioj dvasinio ir kultūrinio gyvenimo poliarinej naktij, nušviestų daugeliui gyvenimo kelią.

LIT Vald. K. ŽALKAUSKO mintys apie PLB

Šios PLB liečiančios reikšmingos mintys pasakytos atšaukime Vasario 16-tos dienos proga.

Šiandieną, po penkerių veiklos metų, atsiranda realios viltys, kad šiais metais bus galima sušaukti ir Pasaulio Lietuvių Seimą. Tačiau su apgalvestavimu tenka taip pat konstatuoti, jog dabar, kada PLB yra arčiausia savo organizacinės užbaigos, pastebima reiškinis, kurie byloja apie išcentrinę jėgų mūsų visuomenėje buvimą, grėsiantį pakirsti lietuviškojo darbo emigracijoje galumą. Šios išcentrinės jėgos mūsų visuomenėje yra beatodairės pasaulėžiūrinės ir partinės kovos, kurios grėsia sugriauti sunkiomis pastangomis ir dideliu pasišventimu pastatytus PLB rūmus.

Tautiečiai! Visuomenės pasaulėžiūrinė ir politinė diferenciacija yra natūralus reiškinys. Taip pat nėra išvengiama atskirų grupių rivalizacija. Ji ne tik nėra smerktina, bet, atvirkščiai, kultūringos atskirų grupių varžytynės pagyvina visuomenės gyvenimą, suteikia jam spalvingumą ir dažniais atvejais teigiamai veikia jo vystymąsi bei plėtimąsi. Tačiau tos varžytynės negali išsiskirti iš PLB rėmų. Kaip valstybiniam gyvenime partijų kova neturi silpninti valstybės, taip atskirų grupių reiškiniai ir varžytynės emigracijoje neprivalo sprogdinti PLB. Todėl, turėdamas prieš akis tą reikšmę, kurią, vykdydama savo uždavinius, PLB kultūrinėje plotmėje turi atlikti ne tik mūsų emigracijai, bet ir visai tautai, kviečiu visus tautiečius, neatsižvelgiant į pažiūrų skirtumus, dar aktyviau ir nuožniau jungtis į PLB organizaciją.

Berniukai atostogauja Kordobos kalnuose

Vasario 13 d. iš Miserere aikštės išvažiavo 15 berniukų į vasaros stovyklą Villa del Dique: Adolfas Ginteris, Antanas Szylo, Juozas Szylo, Ernestas Paršelis, Juozas Masiulis, Oskaras Kiesylius, Romualdas Lesčius, Henrikas Lesčius, Robertas Vaitkevičius, Pranas Bladauskas, Juozas Bladauskas, Richardas Pusdešris, Juozas Markauskas, Albertas Grunovas ir Povilas Rukšėnas. Su jais važiavo stovyklos vedėjas kun. dr. A. Kleiva, MIC, p. J. Gasiūnas, O. Lipinskienė, p.p. Juškai, Aleksėjūnai ir J. Baltrušaitis. Visą kelionę stiprinomės šaltais gėrimais, ledais ir mamičių paruoštais sviestainiais. Rio Cuarto pasiekėme anksti rytą, pasistiprinę lediomės į Villa del Dique. Mus sutiko kun. J. Margis, T. Jasinevičius

kui prisidėjo visi lietuviai. Vakarėnės metu kalbėjo stovyklos vedėjas kun. A. Kleiva, „Balso“ redaktorius p. Norkus, p. J. Čikštas ir stovyklos įkūrėjas p. K. Stankūnas. Po to sekė linksmi šokiai. Mums prie asados nereikėjo prisidėti, todėl stovyklaujantieji esame dėkingi visiems, už malonią vakarienę.

Mergaitės norėjo kuo geriau pasirodyti užbaigimo programai, rašo Antanas Szylo, o mes kuo toliau nuo tų programų. Mums vėliau per lietuvių eiti ant „Vezuvijaus“, negu išeiti į sceną su savo gražiu vedėliu. Stovyklos vedėjas nori, kad vaidintume, bet, manau, kad išsukusime iš bėdų.

Stovykloje dienos bėga visu smarckumu, rašo Juozas Szylo, ypač kad visos dienos gražios. Prabėgs

Stovyklaujantieji berniukai Villa del Diqueje vasario 18 d. laukia asado. Pavelskė matosi stovyklos vedėjas kun. A. Kleiva, stovyklos steigėjas K. ir M. Stankūnai, „Arg. Liet. Balso“ redaktorius K. Norkus, p. p. Čikštai, Juškai, Baltrušaitis ir kiti Rumipal lietuviai.

ir kiti atostogaujantieji Kordobos kalnuose. Susitvarkę kambarius, išbėgome pasižiūrėti gračiųjų Villa del Dique apylinkių. Nuo vasario 15 d. pradėjome tikras atostogas.

Atsikėlę 8,30 val. po Sv. Mišių, rašo Juozas Masiulis, turėjome dalnavimo pamoką. Buvo vasario 15 d. Po piet vieni žaidėme, o kiti įdėdėjome arkliais. Jeigu kas nors būtų matęs joimą iš Bs. Aires gyventojų, būtų manę, kad Lietuvos ulonai prisikėlė. Pirmą atostogų dieną jau nugalėjome tris kalnus, o kas bus toliau? Vakare su kita grupe jojo ir kun. J. Margis, bet jis taip nesugeba joti, kaip mes, patyrę jojikai. Ponų Stankūnų Muziukas taip pat norėtų joti, bet dar nesugalvoja kaip užlipti ant arklio.

Vasario 16-toji. Šiandien Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Romualdas Lesčius suka galvą, kaip aprašyti tą dieną. Visokių programų, o mes sau medžiojame su šautuvu po laukus. Kokia nelaimė! Visai savaitei netekome šautuvo. Nepriklausomybės šventės proga nuvykome į Rumipal. Čia turėjome puikias vaišes: tortos, ledai ir kiti skanumynai atgaivino pavargusius mūsų kūnus. Klausėmės šandien ir Lietuvos istorijos, bet ne tas mums rūpėjo.

Vasario 17 d. išvykstame laiveliu „Haidee“ į Embalse. Tai pirmoji ekskursija su laivu — prabyla A. Ginteris. Šį kartą jau raudonesni grįžome namo, bet nežinia kodėl? Apie kasdienes dalykus visai nereikia kalbėti, nes jie tik atostogų griaučiai.

Smagu stovyklaujantiems berniukams maudytis Calamuchita ežere.

Graži buvo vasario 18 d., sako Ernestas Paršelis, nes šį vakarą kartu su Rumipal lietuviais suruošėme asadą. Tą dieną visi gražiai susitvarkėme kambarius, kad grindys blizgėtų, kaip veidrodžiai. Vakarėnės iniciatoriai buvo p. Stankūnas, Čikštas ir Bukauskas. Pas-

tas vienas mėnuo ir vėl reikės grįžti prie kasdienes darbų. Juk jau 4 kartus važiavome laiveliu į Embalse. Vakarais su įdomumu klausomė pamokančių pasakėčių, sekmadieniais giedame giesmes. Visoje Villa del Diqueje garsino mus, kai turėjome žaisti su vietine komanda futbolą. Rungtynės įvyko 10 val. nakties. Kunigėlis Kleiva sakė, jei laimėsite, tai rytoj pui-

Ir mes plaukėme su laiveliu per Calamuchita ežerą...

kiausia ekskursija su motoriniu laiveliu. Vargšai mes, pralaimėjome 4 — 1, bet už tai rytojaus dieną juos supliekėme 6 — 1.

Greitu laiku netekome dviejų draugų: Prano ir Juozo Bladauskų, rašo Robertas Vaitkevičius. Jie, mat, turėjo vykti į savo darbovietę. Suruošėme jiems išleistuves, išleidome, kaip savo brolius. Stovykloje nėra svetimi. Čia visų vienodi džiaugsmai ir troškimai. Vakar, t. y. kovo 1 d. užlipome ant aukščiausio kalno „Vezuvijaus“. Dar neminėčiau, kad prie mūsų prisidėjo nauji draugai: Jonas Čikštas, Artūro Kaminskas, Aldo, Jona ir Juozas Kalainiai. Taigi esame jau 20. Sekmadienį atvyko p. Kalainienė iš Rosario su savo sūnumis, o kiek pirmiau p. R. Kazeliūnienė. Stovyklos virėja yra p. E. Jasinevičienė, kurios sūnus Tadas taip pat atostogauja su mumis. Žodžiu, šiais metais stovykloje atostogauja 21 berniukas. Kiek daug džiaugsmo ir linksmy vandyd atneša tos atostogos. Už visa esame dėkingi mūsų tėveliams, kurie mus mylėdami išleido į gražiuosius Kordobos kalnus, pasidžiaugti jaunyste. Jiems esame dėkingi ir siūnčiame mūsų visų geriausių linkėjimus.

Stovyklaujantieji berniukai Villa del Diqueje bus Buenos Aires, Miserere aikštėje, kovo 17 d. 6 — 9 val. ryto.

Šv. Kazimieras - Lietuvos Jaunimo Globėjas

KOVO 4 D.

ŠV. KAZIMIERO JAUNYSTĖ

Lietuvos didžiojo kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Kazimiero ir jo žmonos Elzbietos austrės sūnus šv. Kazimieras gimė 1458 m. Jogaila Algirdaitis buvo jo senelis.

Šv. Kazimiero geneologija - kilmė:

Jogaila ir Sofija Algimantaitė abudu lietuviai - Šv. Kazimiero seneliai.

Kazimieras I ir Elzbieta Habsburgaitė - austrė. Jų antras sūnus šv. Kazimieras.

Nuo 1336 m. Lietuviai valdovai turėjo savo valdžioje Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę ir Lenkijos karalystę. Šventojo tėvas, karalius Kazimieras, vedė Austrijos imperatoriaus dukterį Elzbietą. Jiedu susilaukė gausios šeimos: gimė septyni berniukai ir šešios mergaitės. Vyresnysis šv. Kazimiero brolis, Vladislovas, buvo išrinktas Vengrijos ir Čekijos karaliumi. Kiti šventojo broliai vienas po kito valdė Lietuvą ir Lenkiją: Albertas (1492 - 1501), Aleksandras (1501 - 1506), Žygimantas (1506 - 1548), Fridrikas gi tapo kardinolu ir Gieznio bei Krokuvos vyskupu. Šv. Kazimiero sesutės ištekėjo už Sakso, Brandenburgo ir Bavarijos valdovų.

Jaunas Kazimieras buvo akylus, gyvas ir gabus mokinys. Jį ir jo brolius mokė garsus Lenkijos istorikas kanaanikas Jonas Dlugošas - Longinas ir Pilypas Buonaccorsi, žinomas Callimacho Expiriens slapyvardžiu.

Kazimieras buvo daugiau linkęs į pamaldumą, negu jo broliai; mėgo rytais mąstyti Kristaus kančią ir išklausti šv. Mišių. Dažnai eidavo prie šv. Komunijos ir turėjo labai didelį pamaldumą ir šv. Motinėlei Mariją. Didžiausio džiaugsmo jausdavo beklūpodamas prie šv. Sakramento, paskendęs maldoje. Jisai ilgėjosi Kristaus. Tas ilgesys kartais jį paskatindavo maktimis lankyti bažnyčias. Kadan-

gi tuo laiku jos būdavo uždarytos, tai Kazimieras klaupdavo lauke prie durų ir taip ilgokai meldavosi. Marijos garbei kasdien kalbėdavo ilgą - maldą: „Omni die dic Mariae“, - Mano siela, šauk kasdieną garbę Marijos. Šis himnas prieš antrąjį pasaulinį karą buvo pasidaręs katalikiškos studentijos giesme. Kadangi Dievo meilė eina kartu su auksa, tai ir Kazimieras dėjo auksas Dievui: jis atgailojo už savo, o daugiausia už kitų nusikaltimus, pasininkavo, protarpiais miegodavo ant grindų šalia karališkos lovos. Sūnku įsivaizduoti kitą jauną karalaitį, tokį nekaltą, kuklų ir pilną dorybių.

KAZIMIERAS ISRENKAMAS VENGRIJOS KARALIUM

Trylikos metų šventam jaunikaičiui atėjo mėginimo dienos. Kai kurie Vengrijos didžiūnai, nepatenkinti savo valdovu Motiejumi Korvinu, išsirinko sau į karalius jaunąjį Kazimierą. Tuoj atvyko pas tėvą, karalių Kazimierą, pasiuntiniai. Kadangi karalius stengėsi savo įtaką praplėsti, tai nutarė pasiūlyti progą ir liepė sūnui Kazimieriui vykti Vengrijon ir ten užimti karaliaus sostą. Savo teisėms paremti, karalaitis gavo iš tėvo kiek kariuomenės. Bet kol ėjo visos šios derybos, pasirengimas, karalius Motiejus suskubo palenkti į savo pusę žymių vengrų dalį ir gavo net popiežiaus pritarimą pasilikti Vengrijos karaliumi. Su jaunučiu Kazimieru atvykusioji lenkų kariuomenė, be darbo pasilikdama keletą mėnesių, pradėjo kriksti, ir Kazimieras buvo patarėjų verčiamas skubiai pasitraukti į Lenkiją. Tėvas buvo labai nepatenkintas pasitraukimu ir nubandė jaunikaitį Kazimierą, - trims mėnesiams uždarė viename dvare ties Krokua bausmės atlikti. Vėliau, antru kartą kviečiamas Vengrijon, Kazimieras atsisakė ten vykti.

VARGUOLIŲ DRAUGAS IR UŽTARĖJAS

Šv. Kazimieras praleido didesnę

savo gyvenimo dalį Vilniuje ir Medininkų karališkame dvare. Ten jis mokėsi su kitais savo broliais. Vilniuje būdamas, pagarsėjo vargšų melle: kiek galėdamas, pagelbėjo

kiekvienam. Kurie nedrįsdavo su reikalais stačiai kreiptis į karalių, savo reikalus išpasakodavo jaunikaičiui Kazimieriui, ir tas rasdavo būdą atitaisyti galingesnių daromą skriaudą mažesniems. Didžiūnai prikašėjo karalaitiui, kad jis save žemiau panašiais patarnavimais. Šventasis atsakė:

— Nėra didesnės garbės didžiūnams, nėra kilnesnio dalyko kunigaikščiams, kaip pagerbti Jėzų Kristų vargšų asmenyje. Aš laikau sau garbę patarnauti vargingiausiajam valdiniai.

Šv. Kazimieras vengė kiekvienos nuodėmės. Net artimiausiųjų tarpe nekaltėdavo apie savo artimo klaidas. Todėl visada turėjo širdies ramybę, taiką su Dievu ir žmonėmis.

— Kaip gražus žmogaus gyvenimas, esančio Dievo malonėje! —

sakydavo jisai: - tai angelų ir dangaus šventųjų gyvenimas, kuris mums duodamas šioje žemėje. Jis ruošia mums amžiną laimę, jei tik būsime ištikimi malonei. Kaip neprotingi tie žmonės, kurie gyvena žemės džiaugsmuose ir pasitenkime. Nerimas, sąžinės priekaištai, vargai ir skausmai jiems nesibaigs amžinai.

LIGA, MIRTIS IR STEBUKLAI

Jaunas karalaitis susirgo džiova. Gydytojai patarė jam vesti, kad ilgiau gyventų. Jis atsakė, jog verčiau miršias, negu atsižadėsiš skaistybės. Džiova greitai jį pribalgė. Jis mirė 1484 m. kovo 4 d., pilnas dorybių, nuopelnų, gerų darbų, priėmęs šv. Komuniją prieš pat mirtį. Palaidotas Vilniuje, katedroje. Prie jo karsto darėsi stebuklai, išgijimai, net žymių bajorų mirusioji dukterė Uršulė buvo prikelta iš mirusių, šaukiantis jos tėvui pagalbos į šv. Kazimierą. 1518 ir 1519 m. šventasis padėjo Lietuvos kariuomenei regimu būdu apsiginti nuo staiga besiveržiančių Lietuvon maskolių.

APSUPAMAS ŠVENTŪJŲ AUREOLE

Šv. Tėvas popiežius Leonas X, ištyręs vyskupų komisijos patvirtintus šv. Kazimiero stebuklus, 1521 m. pripažino jį šventuoju. Šimtui metų praėjus, 1621 m., popiežius Povilas V praplėtė šv. Kazimiero šventę visame pasaulyje. 1669 m. Vilniaus vyskupas Tiškevičius gavo iš popiežiaus Klemenso IX leidimą švesti šv. Kazimiero šventę su oktava. Ta privilegija duota Lietuvai ir gudų kraštams.

Praėjus šimtui dvidešimt metų po šv. Kazimiero mirties, buvo atidarytas jo karstas 1604 m. rugpjūčio 16 d. Nors karste ir aplinkui buvo rasta nemažai drėgmės, šv. Kazimiero kūnas buvo nuostabiai gerai išlikęs. Vilniaus katedroje buvo pastatyta jo vardo koplyčia, ir 1636 m. rugpjūčio 14 d. iškilmingai perkelti šventojo palaikai į naują vietą. Iškilmės dalyvavo karalius, senatoriai, nuncijus arkiv. Polonardo ir daug lotynų bei rytų apeigų dvasiškijos.

ŠV. KAZIMIERAS PASKIRIAMAS YPATINGU LIETUVOS JAUNIMO GLOBĖJU

Lietuvos vyskupai 1945 m. kreipėsi į šv. Tėvą, prašydami šv. Kazimierą paskirti ypatingu Lietuvos jaunimo globėju. Šv. Tėvas Pijus XII tą prašymą patenkino ir atsakymą davė specialiu raštu 1948 m. birželio 11 d., kurio pabaigą čia paduodame.

MES gi visa širdimi apgalvestaudami taip skaudžią šios tautos nelaimę, o ypatingai tų iš jos, kurie dar jaunystės žydėjime yra, mielu noru laikėme priimtinais jų pageidavimus, kad minimojo Dievo Taruo garbinimas kasdien vis labiau didėtų ir galėtų duoti vis gausesnius šventumo ir paguodos iš aukštybių vaisius. Todėl MES, atsiklausę taip par garbingiausią M Ū S Ū Klemenšą šventosios Romos Eklezijos Kardinolą Mikarą, Veletri (Velinterno) Vyskupą ir šventosios Apeigų Kongregacijos Prefektą, šiuo raštu ir visiems laikams, MES tai tikrąjį žinodami ir rimtai apsvarstę bei Apaštalinės galios pilnybę, šventąjį Kazimierą Išpažinęją patvirtiname, paskiriame ir paskelbiame visos Lietuvos Jaunomenės Ypatinguoju Danguje esančiu GLOBĖJU pas Dievą, pridėdami visas ir kiekvieną atskirai pagarbą ir liturgines privilegijas, kurios pridera Ypatingiems bendruomenių Globėjams, visai neturint galios tai sukliudyti bet kokiems kitiems dalykams. Tai skelbiame, patvarkome, nusprenddami, kad šis raštas yra ir pasilieka tvirtas, galiojantis ir visada veikias: kad iš jo seka ir įgauna pilnos galios ir nepaliečiamos pasėkos; kad tie, kuriuos tai liečia ar galės liesti, dabar ir ateityje galės pilniausiai tuomi remtis; nuo dabar tampa niekingu ir neturiniu vertės visa, jeigu šiais dalykais kurio kito autoriteto, žinant ar nežinant, būtų kas bandoma kitaip patvarkyti.

Duota Romoje pas šventąjį Petrą po 3vejo Ziedu, 11 birželio mėnesio MCMXLVIII, Mūsų Pontifikato dešimtais metais.

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

A p y s a k a

(Tęsinys)

— Taip, p. viršininke, pakeliui! - net pašoka Vilkaitis ir atsimena, kad ta gatve reikia ir į parką eiti.

— Numeris 18 čia tokį skundą atsiuntė. Miesto valdyba girdi ten kokio tai šaligatvio nesulopiųsi. Užeikite, p. Vilkaiti, ir nuraminkite. Prieš reviziją mums piliečių skundai labai ne po ranka, vadinasi. Jūs tai suprantate kaip senas tarnautojas. O kad jums darbo diena nepailgėtų, išeikite pusvalandį anksčiau. Tvarka, p. Vilkaiti?

— Tvarka, p. viršininke!

— Na, taigi, - numeta ant stalo įvairiais jero gli-fais išmargintą raštą ir pradeda trinti delnus. - Jūs esate tikras diplomatas. Sakau, be reikalo savo talentą čia tarp įvairių popiergalių užkasėte... - ir šypsodamasis nueina.

Vilkaitis ir nudžiunga, ir nuliūsta.

Nudžiunga, nes tokia viršininke kalba reiškia beveik tą patį, kaip ir avansą; bet ir nusimena, kad pakeliui reikės su kokia ten ragana aiškintis, o gal ir susirieti: dar ko gero ir visas sudėstytas atsiprašymas susinervavus gali nepavykti...

Pasižiūri į laikrodį: o dar jis turi visą valandą.

Dabar pradeda mąstyti, ką veikia žmona. Juk beveik pirmąkart ją taip užsipuolė. Na, bet tai nieko nekenkia: tegu žino, kad ir jis su charakteriu.

O, taip: tyčia ją pagąsdins. Tyčia truputį ilgiau Vandens gatvėje užtruks. Tegų panerimsta. Savo žodžio nelaužė, nelaužys jo nė dabar: pasakė, kad laiku nelauktų, tai ir ištesės.

Net šiluma nuplieskia Vilkaičio veidą, besigrumiant su įvairiomis mintimis. Ir supulk kaip tik šiandien, kai jau nuo ryto pradėjo regztis naujos istorijos!

Vilkaitis jau iš tolo mato 18 numerį. Trobelė nedidelė, bet graži: ir skoningai nudažyta, ir su darželiu po langais. Žinoma, negerai, jei visa vaizdą gadina aprankytas šaligatvis.

Kai jis pasuka iš gatvės į duris ir nori jau barškinti, beveik kaktomušomis susiduria su jauna, iš-

sipuošusia mergina.

— O, ponas Vilkaitis! Turbūt su koku užsaky-mu! - sušunka, o jos akyse pasirodo keisti žiburėliai.

— Tarnybos reikalais, panele! - atsiliepia, stengdamasis išlaikyti visą valdininko orumą, ir automatiškai pasitaiso kaklaraišti.

Mergaitė šelmiškai nusišypso, perveria nugalėtojos žvilgsniu ir skubiai nukaukši savo keliu.

Vilkaitį į kambarį įsileidžia vidutinio amžiaus gūvi moteris ir iš džiaugsmo net delnais supliauški:

— O, svečias nebuvėlis! Malonu malonu! Nors kartą ir jūs pas mane! Jūsų žmona jau kelis kartus buvo užsukusi. Sėskitės, pone Vilkaiti!

Po tokio šilto priėmimo Vilkaitis ir norėdamas neišlaiko valdininkiško orumo. Pagaliau juk tai žmonos pažįstama. Kelis kartus ją minėjo. Ir apie jos temperamentą užsiminė. Įdomu, įdomu.

Kai ji pamini skundą, moteriškė tik numoja ranka:

— Kad būčiau žinojusi, kad jūs tame skyriuje dirbate, būčiau visai nė nerašiusi, - tarška, atkimšdama alaus bonką. - Tiesą pasakius, ne aš tą skundą ir rašiau: bene man nevistiek, kokie tie šaligatviai. Bet tamsta turbūt susitikote prie pat mano durų su Aldona Norkute? Na, taip, kur nesutiksitate, kad ji kaip tik prieš tamstos atvykimą kažkur išskubėjo. Tai jai prieš kelias dienas užėjo kažinkoks šumas, - nepamenu, ar koją buvo išsinarinusi, ar naujus batukus apsidaužiusi, - ir pati parašė, o aš tik pasirašiau. Esu labai rami moteris ir savo gyvenime niekad su skundais neužsiminėjau...

— P. Norkutė teisi: miestelyje turi būti šokia tokia tvarka. Juk ne Rusijoje gyvename, - sako Vilkaitis, džiaugdamasis, kad „diplomacija“ taip puikiai sekasi. - Miesto valdyba būtinai pataisys, tik, žinoma, ne tuojau: mes esame numatę visą krūvą panašių pataisymų netik Vandens, bet ir Vilniaus, Kudirkos, Gulbių ir kitose gatvėse. Kai tik atsiras daugiau pinigų, tuoj pradėsime.

— Ale ką čia aiškinti, p. Vilkaiti! Ne tokių darbų ir rūpesčių turite! Sakau, tik tamstos nesupykite už tos čerkslės vazojimą, o mes jau palauksime.

Vilkaitis žvilgterti į laikrodį: jau pats laikas grįžti į namus. Būtų ir viršininke sakymas išpildytas, ir žmona atsiprašyta. Bet šeimninėkė nė nemano taip greit toki retą svečią išleisti: ji pila antrą bokalą

alaus ir taip meiliai čiaučka, kad net širdis apšala.

„Matai, ką reiškia tikrą pagarbą ir svetingumas!“ pagalvoja ir atidžiau žvilgterti į moterį.

Taip, jos ir apsiirengimas lyg skoningesnis: bliuskutės spalvos ryškios, pamargintos gėlelėmis, rankovės trumpos. Ant krūtinės taip išpuodingai supasi maėlynas drugelis. Peleniniuose plaukuose tiek daug lengvo žaismo, siekiančio apskritus pečius...

„Sakiau, kad laiku nelauktų, tai tegu ir nelaukia!“ nutaria ir vėl išgeria alaus gurkšnį.

— Tamsta, matau, lyg ir susirūpinęs, - pakišdama sausainius, nuoširdžiu balsu ūbauja šeimninėkė. - Žinia, kasdien tiek rūpesčių, tiek nemalonumų, kad nė išsiblaškyti nėra kada.

„Be reikalo pataikauji“, pamano Vilkaitis. „Šaligatvis vistiek ne nuo manęs priklauso...“

Staiga jam pasirodo, kad ir jos apsiirengimas netoks jau puošnus, kaip iš karto atrodė: spalvos rėkiančios, pretenzingos, sijonukas truputį apglamžytas ir su pairusiomis padelkomis...

— ... galėtumėt kada su savo žmona užteiti; judu abu tokie malonūs ir draugiški... - išgirsta visos tirados pabaigą.

„Na, bet su ja galima pajuokauti; juk nieko nepakenks“, nusprendžia.

— Aš nežinojau, kad jums nepatiks, jei vienas ateisiu. Būčiau ir žmoną atsivedęs. Bet aš maniau - galėsimė laisviau pasijausti... nesivaržyti, vadinasi...

Moteriškė, sugavusi jo žvilgsnį ant savo rankų, pradžioje nežino, kur akis nukreipti. Ir net truputį nukaista. Paskum visdėlto susigriebia, naiviai nusi-juokia, kratydama galvą ir susiima už alkūnių.

— Kad tamsta ir juokdarys, p. Vilkaiti! Kas galėjo žinoti! Na, žinoma... dviese vis kažkaip... taip sakant... jaučiau... bet aš manau, kaip kada galėtumėte ir su žmona užteiti...

„Aha, šitai! Tik kaip kada, vadinasi“, nusišypso Vilkaitis.

— Jūs tokia maloni, giedra. Taip gerai pasilsėjusi. Ir jūsų alus toks gaivinantis. Tik kodėl taip toli nuo manęs atsisėdote? Vos susišaukiame...

— Kad kažkaip nedrąsu, p. Vilkaiti... He-he-he... Aš taip nupratau nuo vyrų. Net jų artumo kažkaip bijau...

— Na, na, nesisarmatykite. Jei tik nebijote, skrinkite prie šalies... (Bus daugiau)

SKAUTŲ SKYRIŲ veža vyr. sklt. Vyt. Namikas

VIENIŠAS VIGI

Jo tėvas vadinas Steubli, kažkoks nuotykių ieškotojas ir pramuštgalvis. Išbarstė visus pinigus Maroke ar kažkur kitur ir mirė nudurtas viename sumišime. Bet tas „mielasis“ stengiasi, kad visi jį mylėtų. Policija patikėjo jo žodžiais ir netikėjo tuo ką aš jiems sakiau; ir štai kaip buvo padarytas šis pranešimas.

Mokytojas buvo pasitraukęs iki savo stalo. Niekaip negalėjo įsivaizduoti, kad taip galėtų kalbėti jo pavyzdgingasis mokinys Jonas Grob. Akiplėša drąsiai žvelgė jam į akis. Mokytojas peržvelgė visus. „Pirmiau negu nubauti vieną iš jų, suskaičiuok savo liemenės sagas.“ Šitą patarimą jam buvo davęs jo tėvas. Jau daug kartų patyrė jo išmintį. Ir šiandien vėl sėmėsi jėgų, kad galėtų susivaldyti ir galvoti. Tas mažas akiplėša jau nebebuvo protingos ir gerai išauklėtos Grob šeimos sūnus; dabar buvo klasės tironas, pilnas ambicijos, pažįstas savas jėgas, kuriomis naudojasi, kad prislėgtų savo silpnesnius draugus. Ir net išdrįso šokti mokytojui į akis. Ponas Froelich suspaudė kumščius. Reikėjo stoti į kovą ir ją laimėti.

Klasė prisipildė nemalonia tyla. Visi laukė, kad tie kumščiai nukris ant kalbėtojo. Bet staiga mokytojas nusisuko į langą ir į klasę nežiūrėdamas pratarė:

— Išeik, Grob! Šiandien su tavim aš negaliu kalbėti.

Jonas išėjo meksendamas. Jo lūpos drebėjo. Ir vėl grįžo tyla, kurią staiga pertraukė vienos mergaitės balsas:

— Dieve mano! Pažiūrėkit į Vigį!

Mokytojas prišoko prie suolo ir išvedė Vigį visą išbalusį į kiemą prie šulinio. Abu greit sugrįžo. Vaikas svirdinėjo lyg bejėgis rudens lapas. Mokytojas buvo susivaldęs ir atgavęs savo įprastą ramybę ir švelnumą. Vigį pirmą kartą gyvenime girdėjo tai, ką mokytojas rimtai aiškino. Pasakojo, kad tikrasis Vigis tėvas buvo perkeliavęs

pusę pasaulio kaip vienos didelės šveicarų firmos mechanikas. Įrengė mašinas Indijoje, Pietų Amerikoje, Japonijoje ir bebūnant Maroke paslaptingu būdu žuvo. Tuokart Vigis buvo dar vystyklusose. Todėl apie tą nelaimę jis nieko nežinojo ir užaugo dėl to nekenkėdamas. Ir tik šiandien niekšingas nelaimės paaiškinimas pikty liežuvių išgalvotas, jį taip sujaudino. Ir dar skaudžiau buvo, kad visa tai įvyko tarpininkaujant jo klasės draugui. Viktoro mama vėliau ištekėjo ir Vigis laikinai gavo savo patėvio pavardę, kol tam pritaris ir valdžia.

Silpnas verksmas pertraukė mokytoją. Mokiniai sužiuro į sugriuvusį ant suolo Vigį, kaip į didžiausią vargšą. Mokytojas, paėmęs mažojo ranką, savo energingu žvilgsniu apgaubė klasę.

— Visi mes esame bendrininkai to kas įvyko. Ir dėl to, kad palengvinti pasėkmes, padėkime vienas kitam. Dabar eikit, nors dar ne pertraukos laikas. Ir kad neišneštų šios dienos įvykio toliau nei vienas. Viktoras ir toliau vadinsis Gamper, kaip prieš kelias minutes. Sutarta?!

Vaikai tylėjo. Kaikurie pritariamai linktelėjo. Kiti nulenktom galvom išslinko iš klasės. Paskutiniam mokiniui išėjus mokytojas tęsė toliau.

— Suprantu, Viktorai, kaip yra skaudi tau ta nelaukta žinia. Bet nenusimink. Viskas baigsis gerai. Tavo patėvis jau seniai padavė prašymą dėl pavardės pakeitimo.

Vigį papurtė galvą ir iš naujo pradėjo verkti.

— Kodėl man niekas visko anksčiau nepapasakojo? Visi man melavo: mano tėvas, mano mama, visi mokytojai ir jūs taip pat!

— Aš taip pat... Bet taip norėjo tavo mama. Sakė man prieš metus, kad viskas jau greitai susitvarkys ir tu turėsi visas teises vadintis Gamper. Nežinau kodėl visa tai taip ilgai užsitęsė.

— Aš nieko neprašau. Aš noriu eiti, eiti toli!

ASOCIACION LETONA EN LA ARGENTINA

Buenos Aires, Boedo 737
Rep. Argentina

Buenos Aires, 13 de febrero de 1955

SEÑORES DIRECTORES DEL SEM.
„L A I K A S“,

Mendoza 2280, Avellaneda
De nuestra mayor consideración:
Con motivo del día patria de la República de Lituania saludamos a Uds. y a toda colonia lituana radicada en la República Argentina y formulamos más sinceros votos por la pronta liberación de su querida y hermosa patria.

Aprovechamos la oportunidad de saludar a Uds. con nuestra más alta consideración.

(O. R. EGLITIS), (J. BITE.)
Secretario Presidente

KORDOBA

KORDOBIEČIAI PAMINĖJO VASARIO SEŠIOLIKTĄJĄ

Vasario 26 d. Sadukų namuose Kordoboje buvo paminėta Vasario 16-toji. Minėjimą atidarė Argentinos Lietuvių Susivienijimo 6-tojo skyriaus pirmininkas P. Melutis. Programą vedė atvykęs iš Bs. Aires kordobietis p. V. Šimoliūnas. Šventei pritaikintą žodį tarė prof. Staugaitis, A. Zotovienė ir O. Bendinskaitė padainavo duetą. Buvo graži deklamacijų, argentiniečių dainos ir t. t. Svečių tarpe matėsi iš Montevideo p. Grauzinienė, „Balso“ redaktorius p. Norkus, „Laiko“ redaktorius ir Villa del Dique lietuviškos berniukų stovyklos vedėjas kun. dr. A. Kleiva, MIC, kun. J. Duoba, MIC iš Rosario ir kiti.

Nors maža Kordobos lietuvių kolonija, bet pasižymi dideliu vieningumu. Nedidelis lietuvių būrelis baigia statyti nuosavą salę, kurioje sekanciais metais galės dar gražiau paminėti Vasario Sešioliktąją.

Š. m. sausio mėn. Kordoboje mirė net 4 lietuviai: Petras Švarskis mirė sausio 10 d., sulaukęs 39 m. amžiaus. Buvo gimęs Argentinoje, nevedęs. Nuliūdime liko velionies tėvai ir sesuo Julija Mogilienė. Sausio 12 d. mirė Lindvikas Kazlauskas, sulaukęs 74 m. amžiaus. Buvo gimęs Lietuvoje, Kalakiemių kaime, Gelvonių valsč., Ukmergės apskr., į Argentiną atvyko 1923 m. liko velionies žmona, sūnus ir vedusi dukterė. Kazimieras Dervydas mirė sausio 17 d., sulaukęs 52 m. amžiaus. Buvo kilęs iš Keišonių kaimo, Gelvonių valsč., Ukmergės apskr., į Argentiną atvyko 1928 m. Žmona ir dukterė liko Lietuvoje. Jonas Galevičius, sulaukęs 68 m. amžiaus mirė sausio 24 d. į Argentiną atvažiavo 1924 m. Prieš du metus buvo padaryta net 7-toji kojos operacija. Mirė suparaližuotas nuo didelio kraujo spaudimo. Žmona buvo mirusi prieš 5 metus. Velionimi ligoje ir laidotuviemis rūpinosi B. Pinkevičių ir J. Tomosų šeimos.

* Dr. Justinas Kuncaitis jau nuo perėitų metų gruodžio 7 d. su savo šeima persikėlė gyventi į savo vilą, kurią pasistatė gražiame Kordobos miesto priemiestyje Barrio Parque. Jo dukterė Neringa sausio 9 d. priėmė Pirmąją Komuniją.

* P. m. gruodžio 26 d. p. A. Zotovienės vadovaujama Kordobos šeštadieninė mokykla užbaigė mokslo metus. Buvo graži programėlė, o Kalėdų senelis išdalino dovanėles.

* Dr. A. Zotovas su Ponia atostogas praleido Mar del Plateje.

* Valerija Bendinskienė su dukrele Onyte ir sūnumi Povilu trijų savaičių atostogas praleido Villa del Diqueje, pas p. P. Bukauską.

M. B.

MAR DEL PLATA

* Vasario 16-toji Mar del Plateje buvo paminėta šeimynišku pobūviu. Tą pačią dieną Albertas Plestenikas šventė 60 metų sukaktį. Jis surengė jaukias vaišes. Svečių tarpe matėsi Susivienijimo velkėjas Vaclovas Januškevičius su Ponia, G. Pacas su Ponia, K. Daukas su Ponia, A. Ruplėnas, „Laiko“ atstovas P. Gudėlevičius ir kiti.

* Apolonija Babušienė vasario 5 d. savo artimųjų tarpe atšventė gimtadienį.

* Tarp daugelio mūsų tautiečių praleidusių Mar del Tuyu pajūryje buvo Rožė Židelytė, Adelė Zuozienė su sūnumi ir dukra, Jonas Lysas su šeima S. Mikelionis su Ponia, Girdauskas su šeima.

A. a. Jonas Skeraitis savo artimųjų ir draugų palydimas į kapus.

ESTAI PAMINĖJO SAVO NEPRIKL. SUKAKTĮ

Š. m. vasario 24 d. laisvajame pasaulyje gyvenę estai minėjo savo nepriklausomybės metinę sukaktį. Ta proga mūsų laisvinimo veiksniai estų laisvinimo vadovybei ir per juos estų tautai pasiuntė savo nuosirdžius sveikinimus, palinkėdami juo greičiau atgauti savo krašto nepriklausomybę ir įsijungti į visų laisvųjų tautų šeimą.

MONTEVIDEO

T. J. BRUŽIKAS PASKIRTAS KLEBONU

Vasario 13 d., sekmadienį, per Tautos šventės minėjimo pamaldas liet. bažnyčioje buvo iškilmingai įvesdintas T. Jonas Bružikas S. J. klebonu lietuviams. Prie lietuvių bažnyčios priskirta nedidelė teritorija su vietiniais gyventojais. Vietiniams skirtos pamaldos prasidės ko-

vo 6 d. Sv. Kazimiero šventės proga.

* Vasario 23 d. T. Vl. Mikalauskas išvyksta į Braziliją, kur jis yra vienuolyno viršininku siunčiamas su specialiu uždaviniu. Ten jis pabus ilgesnį laiką.

PAJIEŠKOJIMAI

Kas galėtų suteikti žinių apie a. a. Pilkį Praną (kur jis gyveno, ar turėjo šeimą, kur dirbo, kokią mirties priežastį, kada mirė, kas palaidojo, kur palaidotas ir t. t.), prašo jo brolis Antanas, gyv. Kanaudoj. Žinantieji apie jį prašomi pranešti „Laiko“ red. ar adm.

Pajieškomi Antanina ir Viktoras Galeckai, iš Vokietijos emigravę Argentinon. Kas turėtų žinių apie minėtą šeimą, prašomi pranešti „Laiko“ administracijai.

Tik ką išėjo iš spaudos senai daugelio laukta knyga –

J. MIKELIONIO

BENAMIAI

Ne rašytojo fantazijos nuotykiškai čia paduodami, bet tikrovėje įvykę faktai, kuriuos, tėvynės netekusi, viena šeima pergyveno tikrovėje.

KNYGĄ PATARIAME PERSKAITYTI VI-SIEMS.

Gaunama „Laiko“ administracijoje.

Kaina \$ 15.

DĖMESIO KNYGOS MĖGĖJAMS!

Jau išėjo iš spaudos

J. VENCKAUS S. J.

KOMUNIZMO PAGRINDAI

Tai įdomi ir turininga studija, kokios lietuvių kalba dar neturėjome. Autorius su visu neutralumu ir objektyvumu nagrinėja komunizmą įvairiais atvejais, primindamas net ir krikščionių pareigas komunistų atžvilgiu. Knyga turėtų būti perskaityta komunizmo draugų bei šalininkų o taip pat ir jo priešų.

Knyga gaunama „Laiko“ adm. — Kaina 8 pesai.

VALERIJAI KAZLAUSKAITEI - DEVEIKIENEI,

mirus jos tėveliui, liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia

Vladė ir Jonas Gliosai

KAZIUI VELIČKAI ir dukrelei IRENAI,

palydėjus į amžinojo poilsio vietą savo žmoną - motutę, reiškia nuoširdžią užuojautą

Vitkauskai ir Jasuliai

Liūdesio valandoje, palydėjus į amžino poilsio vietą

AGOTĄ VELIČKIENĘ,

jos vyrui ir dukrai reiškiamo gilią užuojautą.

Galeckai ir Černiauskai

KAZIUI VELIČKAI IR JO DUKRELEI IRENAI,

mirus Jo žmonai — motinai, liūdesio valandoje reiškiamo gilią užuojautą

Kuncų šeima

AGOTĄ SNEIDERAITĘ VELIČKIENĘ

palydėjus į amžinojo poilsio vietą, likusiam vyrui KAZIMERUI ir dukrelei IRENAI nuoširdžią užuojautą reiškia

Leonas, Sofija ir Bruna Navikai

Mirus krikšto sūnui

A. A. JONUKUI F. ARMANAVIČIUI

skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo tėveliams, Jonui ir Uršulei Armanavičiams.

Krikšto tėvai —

Jonas ir Agota Povilioniai

Gilią užuojautą reiškiamo

P. VALERIJAI DEVEIKIENEI,

jos mylimam tėveliui mirus Lenkijoje.

St. Deveikis su žmona

**A. + A.
MŪŠŲ MIRUSIEJI**

A. A. AUGUSTAS SKUPAS

Sausio 27 d. eismo nelaimėje buvo sunkiai sužeistas Augustas Skupas, kuris pasirgęs keletą dienų nuo gautų sužalojimų pasimirė. Velionis gimė 1897 m. sausio 11 d., Dergužių km. Seduvos par., Panevėžio apskr. Į Argentina atvyko 1925 m., kur po kurio laiko sukūrė šeimą su Ona Siratavičaitė. Bemaž visą laiką dirbo aliejaus apdirbimo fabrike. Greitai turėjo išeiti į pensiją. Paliko liūdinčią žmoną ir dukterį Emilią bei seseris Magdeloną Lukšienę ir Elzbieta Kisielienę ir Lietuvoje du brolius ir dvi seseris, iš kurių jokių žinių neturėjo. Gausaus būrio lietuvių ir vietinių bu-

vo palaidotas Sarandi kapuose. Ant kapo buvo sudėta daug vainikų ir gyvų gėlių puokštės.

A. a. Vladas Ilgakojis, miręs prieš du metus.

A. a. Augustinas Skupas

* Šv. Mišios Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje už a. a. Vladą Ilgakoją, Jurgį ir Kazimierą Dilinūnų ir Marcelę Bieckienę bus kovo 13 d. 10,30 val. Prašomi dalyvauti giminės ir pažįstami.

A. a. Jonas Galevičius, miręs sausio 27 d., Kordoboje.

A. a. Agota Šneiderytė-Veličkienė, pasirgusi ilgesnį laiką ir turėjusi keletą operacijų mirė vasario 25 d. Velionė gimė 1902 m. Telšių apskr., Lukšių valsč., Zarvių k. Į Argentina atvyko 1930 m. Liko nuliūdęs vyras ir stud. duktė Irena.

* Pasirgęs kurį laiką mirė Jonas Škeraitis, Velionis buvo kilęs iš žaliosios bažnytkaimio, Vilkaviškio apskr. Į Argentina atvyko 1929 m. Buvo nevedęs ir dirbo staliaus darba. Palaidotas Chacarita kapinėse.

ELEKTRICISTAS

* PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA

REMONTUOJAMA:

- * ŠALDYTUVAI - HELADEROS,
- * RASOMOSIOS,
- * SKAIČIUOJAMOSIOS MASINOS ir
- * VENTILIATORIAI.

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: Butas: MEXICO 766 MEXICO 950 T. E. 38-2950

Parduodamas namas 5 kambarių, o kitas pastatytas Kordobos kalnuose prie upės. Kreiptis: Sra. R. T. Bonelli, calle Misiones 116, Cordoba.

SKELBIMAS

SOFIJA GERUMBAUSKIENĖ skubiai ieško valgyklos vedėjo - socio (matrimonjo), gyvena Giribone 680, Piñeyro, Avellaneda.

SŪRŪS VANDENYS

AGUASALADA Baseinas „Kaunas“ su šiltais valgiais, Konstancija Masiokienė. Priveža kolekt. Nr. 32

PARDUODAMAS NAMAS

su jame įrengta krautuve c. Aconcagua 520, Banfielde. Didelis sklypas su medžiais. Teirautis pas VLADĄ VESELAUSKĄ

Fabrica de SILLAS Y TAPICERIA

Carpinteria en general — DE —

JUAN JANUSIS

COCHABAMBA 1811 al 17 U. T. 652, Tablada 0110 Villa Scasso

INŽ. ANATOLIUS DIČIUS

Catamarca 126

Quilmes FCNGR

FABRIKAMS IR GYVENAMIEMS NAMAMS

Paruošia planus ir vykdo įrengimo darbus.

- * CENTRALINIS AŠILDYMAS (garo, vandens ar oro),
- * SANITARINIAI ĮRENGIMAI, VANDENS SIURBLIAI,
- * SKYSTOJO KURO IR GAZO DEGINTUVŲ INSTALACIJOS
- * VENTILIACIJA BEI DULKIŲ IŠTRAUKIMO SISTEMOS.

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER“,

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią) T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „MITRE“

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keiliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22-2045 Piñeyro

ESTUDIO CONTABLE "LEX"

(Dir. LEONARDAS SRUOGA)

Casila de Correo No. 2265 — T. E. 69-8515 Buenos Aires.

- MOKESČIAI (Réditos, Ventas, Actividades, Lucrativas, Aprendizaje ir kt.).
- BALANSAI.
- ĮMONIŲ ORGANIZAVIMAS.
- PATARIMAI administraciniais ir teisiniais reikalais.

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435 Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

KUR SUSITIKSIME SU PAŽĪSTAMAIŠ ?

KAVINĖJE „KAUNAS“

Šeštadieniais ir sekmadieniais galima gauti šaltų užkandžių. Kitomis dienomis duodami įvairūs užkandžiai. Paruošiama vakarienė vestuvėms, jaunavedžių išleistuvėms ir kitiems subuvimams iki 200 žmonių.

Sav. P. Vaitkevičius.

Brasil 800

4 de Junio

PARDUODAMAS NAMAS Kordobos kalnuose pirmos eilės turizmo zonoje. Namas turi 3 miegamuosius, didelę virtuvę, 2 sales, 2 vonias, šiltą ir šaltą vandenį. PARDUODAMAS visas arba pusė — priimamas PUSININKAS su labai mažu įmokėjimu. Kreiptis į JUOŽĄ KONDRATĄ, c. Paraná 1724. OLIVOS.

HORACIO CZOP

KIBIRŲ FABRIKAS (Baldis y Canastos)

vartojamų prie statybos ir priešgaisriniam smėliui. (SLETA 3317, Val. Alsina T. E. 20-9790

BERISSO LIETUVIŲ UŽEIGA

VALGYKLA - RESTORANAS

Sav. Br. Baltušis ir Alf.

Žumbakis

c. Nueva York 4708, Berisso.

* HORACIO E. CZOP fotografuoja vestuvių, gimtadienio, sužiedotųjų, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

PARDUODAMA

KRAUTUVĖ „NARUSIS

Maisto produktai, gėrimai ir smulkios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVICIUS.

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES taisau ir parduodu naujus. NIKODEMAS LEIPUS Cangallo 192, Temperley, T. E. 243-4702

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumjpal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 19, —

RADIO TECHNIKAS

V. RAMANAUSKAS

mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui. POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

Moderniškų Baldų ir Sofų

FABRIKAS

E. JUOZAS LISIAUSKAS

Garibaldi 752

(Dvi kvadros nuo ligoninės)

Quilmes, F.C.N.G.R.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumjpal, frente al Bañeario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

* „LIETUVA“ Sav. V. Naliavaika. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 82-9564.

LIETUVISKAS PENSIJONAS c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli plažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas **JUOZAS VASILIAUSKAS**

VIESBUTIS SU PENSIJONU

Antanas Laurynavičius, c. Cata-marca 1137, Mar del Plata. Lietuviams daroma nuolaida.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandas lapelius, vestuvių pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027

GIUZINIŲ IR UZULAIĐŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas Juan B. Alberdi 925-31. T. E. 60-2784.

PARSIDUODA NAMAS

iš keturių kambarių su visais patogumais prie lietuviškos vaikų kolonijos Kordobos kalnuose, prie pat Calamuchita ežero. Sąlygos labai prieinamos — truputį pinigais ir bankine paskola. Teirautis „Laiko“ administracijoje.

SVARBESNIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasiuntinybės adresas: Rambla Rep. de Chile 1606 esq. Larrañaga, Montevideo, Rep. C. del Uruguay.

* Montevideo Liet. Kat.

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

* ALF. DEGULIO ir K. PAULIAUSKO lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeiminkai.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibucuy. Sav. J. Ir A. Burokal.

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLA „HENRY“. Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis. 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651 Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi seni batai.

MAX GRIGA

RADIO TECHNIKAS

Daro ir taiso radio aparatus. Palma ir pristato į namus pagal susitarimą, c. Japon 1687, Cerro, Montevideo.

* MINKSTŲ KEDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquin 5665, Villa Lugano.

Imprenta de „LAIKAS“ Mendoza 2280 * Avellaneda

VASARIO 16-TOS MINEJIMAS BS. AIRES MIESTE

Vasario 13 d. 20 val. „Unione e Benevolenza” salėje, calle Cangallo, Bs. Aires pirmą kartą lietuvių bendrai paminėjo Vasario 16-tąją. Minėjimą rengė Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje, Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, Argentinos Lietuvių Centras, Argentinos Lietuvių Bendruomenė, „Mindaugo” Draugija iš Berisso, Liet. Kat. Mergaičių ir Moterų Dr-ja „Birutė”, šv. Cecilijos choras, Tautinis Ansamblis „Daina”, Temperley Liet. „Aušros” choras, Arg. Liet. Jaunimo Dr-ja, Arg. Liet. Prekybininkų ir Pramonininkų S-ga, „Lietuvos Aidai” Radijo valandėlė, laikraščiai: „Arg. Liet. Balsas” ir „Laiukas”.

Atidarymo žodį tarė Lietuvai Išlaisvinti Centro Arg. pirm. Z. Juknevičius. Šv. Cecilijos chorui pagiedojus Argentinos ir Lietuvos himnus sekė Arg. Lietuvių Centro pirm. Z. J. Mičiūdos paskaita „Significado del 16 de Febrero” ir Susivienijimo Liet. Arg. Centro Vald. nario V. Šimoliūno žodis „Vasario 16-tosios reikšmė ir dabartis”, šventės rezoliuciją perskaitė Z. Juknevičius.

Po paskaitų šv. Cecilijos choras pagiedojė „Malda”, padainavo „Vasario 16-toji” ir „Kur bėga šešupė”. Chorui vadovavo Alf. Petraitis. Audra Lesniuskaitė padeklamavo „Tremtinėlė”. Arg. Lietuvių Centro Jaunųjų Tautinis Ansamblys paško keturis tautinius šokius. Šokiams vadovavo A. Mikelionienė, o akordeonu grojo R. Runimas. J. sk. Vytautas Apanavičius ir skilt. Danutė Ginterytė padeklamavo šventei pritaikintus eilėraščius. Programos užbaigimui buvo suvaizdinama vieno veiksma 2-ųjų paveikslų K. Runimo drama „Laisvės kaina”. Vaidino A. Matukas, K. Runimas, N. Povilonytė, M. Derencūtė, L. Stankevičius, L. Šaulys, V. Šimutis ir R. Runimas. Režisavo K. Runimas ir sufieriaivo E. Runimienė. Visos minėjimo programos vedėjas buvo Z. Juknevičius.

Vainikų dėjimas ant San Martin kapo, Katedroje buvo vasario 16 d. 16.30 val.; prie Eva Peron paminklo — 17.30 val. Pamaldos už Lietuvą buvo atlaikytos Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje Avellanedoje vasario 13 d. 10.30 val. Pamaldas laikė ir pritaikintą pamokslą pasakė kun. dr. A. Kleiva. Tą pačią dieną per Radio Mitre „Lietuvos Aidai” Radio Valandėlė davė pritaikintą programą.

SESELĖS KAZIMIERIETĖS

baigusios vasaros poilsį, uoliai ruošiasi naujoms mokslo metams, kuriais tikisi padidinti mokinių skaičių.

PRANEŠIMAS

Sporto Klubo „KOVAS” Valdyba šaukia VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ, kuris įvyks š. m. kovo mėn. 13 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų Aušros Vartų par. patalpose, Mendoza 2280, Avellaneda.

Numatoma sekantieji dienotvarkės punktai:

- 1) Susirinkimo atidarymas,
 - 2) Praeito susirinkimo protokolo skaitymas,
 - 3) Praeity metų sportinės veiklos apžvalga,
 - 4) Kasos stovio apyskaitinis pranešimas,
 - 5) Sportinių reikmenų inventoriaus vedėjo pranešimas,
 - 6) Naujos Valdybos rinkimai,
 - 7) Klausimai, sumanymai ir pageldivimai,
 - 8) Susirinkimo uždarymas.
- Nariams dalyvavimas būtinas. Kviečiame į susirinkimą mūsų Rėmėjus ir visus tautiečius, kurie domisi sportu ir sportine veikla.
- Sp. Klubas „Kovas” Valdyba

Lietuvių Centras, c. Tabaré 6950, Villa Lugano,

š. m. kovo mėn. 13 d., 12 val., rengia

DIDELI ASADO.

Bilietus prašoma įsigyti iš anksto, kurie gaunami Lietuvių Centro arba pas Valdybos narius.

DĖMESIO!

Moterų ir Mergaičių „Birutės” Draugija šaukia SVARBU SUSIRINKIMĄ, kuris įvyks š. m. kovo mėn. 20 d., sekmadienį, tuoj po vakarinių pamaldų. Visos narės prašoma dalyvauti.

Valdyba

* Jonas ir Vanda Čikštai, praleidę vasaros atostogas Kordobos kalnuose pas p. Palšį, grįžo į Bs. Aires. Jų dukters Eugenija ir Marytė Aldona buvo taip pat Vila del Dique mergaičių stovykloje. Marytė yra pirmutinė lietuvaitė, įžengusi į mergaičių stovyklą ir pasižymėjusi gražiu elgesiu per visą stovyklavimo laiką. Sūnus Jonas dabar atstogauja kartu su kitais berniukais berniukų vasaros stovykloje.

* Katalina ir Jonas Čekanauskai su šeima, vasaros atostogų proga, savo automobiliu išvyko į Chilę, pakeliui sustodami įvairiose vietose pasigrožėti gamta ir pailsėti po kelionės nuovargio. Grįš kovo 15 d.

* J. Stradomskis ir M. Tunila su poniom paviešėję virš du mėnesius Buenos Airėse ir kitose Argentinos vietovėse, kovo 4 d. laivu „Argentina” išvyko atgal į Kanadą. P. p. Stradomskiai ir Tunilai yra senesnės kartos emigrantai, uolūs veikėjai ir ekonomiškai stipriai įsikūrę tabako pramonėje, kuri duoda gražaus pelno. Pakeliui į Kanadą, keletai dienų sustos Brazilijoje.

* Marija ir Bronius Garkauskai buvo atvykę iš Brazilijos, Sao Paulo sausio 31 d. į Bs. Aires ir apsisistojo pas B. ir M. Ūsonius. Vasario 17 d. vėl grįžo į Braziliją. Ta proga aplankė Aušros Vartų lietuvių parapliją ir susipažino su lietuvių centru Argentinoje.

* V. Kazlauskaitė - Deveikienė gavo liūdną žinią iš Europos, kad ten vasario 5 d. mirė jos tėvelis, kuris praėjusio karo audros su visa šeima buvo nublokštas į Lenkiją, kur ir gyveno kaip pabėgėlis. A. a. Jonas Kazlauskas buvo gimęs 1889 m., Utenos apskr. Joniškio valsč., Stebulių km. Vietos gyventojų buvo mėgiama ir gerbiama. Keletą metų ėjo Joniškio valsč. viršaičio pareigas. Paliko nuliūdusią žmoną ir svetimos žemės išsiblaškiusias šešias dukteres ir vieną sūnų.

Už mirusįjį pamaldos liet. Aušros Vartų bažnyčioje buvo atlaikytos kovo 4 d. 18.30 val., kurias užprašė Argentinoje gyvenanti duktė Valerija.

* A. Noreikienė su dukra Dalia, prieš septynis metus atvykusios iš Europos, artimiausiu laiku išvyksta į JAV. Kovo 5 d. Lietuvių Salėje buvo suruošta išleistuvės - atsisveikinimas, kuriame gausiai dalyvavo išvykstančiųjų pažįstami ir artimieji bei organizacijų atstovai. A. Noreikienė ilgesnį laiką buvo šv. Cecilijos choro ir Taut. Ans. „Daina” dalyvė, savo dainavimu dažnai pasirodydavo lietuvių tautinėse šventėse ir kultūrinuose rengimuose. Dalė Noreikaitė buvo aktyvi Skautų brolijos narė.

* Liet. Jaun. D-ja VYČIAI ir per šių metų karnavalus surengė nuotaikingus šokius liet. par. sporto aikštėlyje. Bemaž visą publiką sudarė lietuviškas jaunimas. Klek vieną vakarą buvo renkama tos dienos princesė. 1955 m. karnavalų karalienės titulas teko Rosai Katinaitė.

RADIO VALANDELEI AUKOJO:

Petras Mekščiūnas 30 pesų, J. Sušis 25 pesų, B. Babickas 20 pesų, A. Golokvoščius 20 pesų ir A. Armanavičiūtė 10 pesų.

Visiems auktojams nuosirdžiai dėkoja Radio Valandėlės Vadovybė.

NAUJI „LAIKO” RĖMĖJAI

Savo aukomis prie lietuviškos spaudos rėmimo prisidėjo:

Po \$ 70: J. Kasparaitis ir B. Miliauskas.

Po \$ 40: — V. Deveikis ir J. Mackevičius.

\$ 28: — D. Zuoza.

Po \$ 20: — B. Bučinskas, A. Jakubauskas, A. Kasparaitis, J. Povilionis, B. Paliukonis ir J. Savickas. \$ 15: — S. Kunca.

Po \$ 10: — B. Banys, K. Povilonytė, M. Ražaitis, J. Šimkus ir J. Vekelis.

Po \$ 5: A. Aleksiejūnas, M. M. Rakevičius ir P. Zuoza.

Visiems auktojams tariame nuosirdų ačiū. „Laiko” red. ir adm.

AUKOS VARGONAMS

\$ 150. — Stradomskiai ir Tunilai.

\$ 120. — Gyvojo Rožančiaus Brolija, Villa Lugano, Bs. As.

Po \$ 100. — B. Bučinskas, P. Feretta ir J. Povilionis.

Po \$ 50. — O. Rutelionienė ir P. Varnas.

\$ 40. — D. Žlabys.

\$ 30. — E. Klisner.

\$ 20. — A. Grigaitis.

\$ 15. — Maria Liubinytė de Techeiro.

Visiems nuosirdžiai dėkoja liet. parapijos klebonas.

PADEKA

Lietuvių Kolonijos Tautinio Muziejaus vadovybė nuosirdžiai dėkoja Berisso lietuviams, ypatingai p. Onai Standžienėi už paaukotus eksponatus.

MUZIEJUI AUKOJO:

Ona Standžienė 3 p. pirštinių, 1 rankšluostį, 1 kantičką - giesmyną iš 1874 m. Marija Petkūnienė — 1 kantičką - giesmyną, 1 kaklaraištį. Gertrūda ir Jonas Zubauskai — 1 ratelis siūlams verpti, 1 rankinis karštuvas, 1 vilnonis megztukas, 3 gabalėliai lovatiesės. K. Bekauptienė — 1 kaklaraištis, 1 dvilypis riešutas, 1 replėš riešutams spausti. Veronika ir Bronius Skaržauskai — 1 kilimėlis, 1 kočėlas rūbams lyginti.

Liet. Kolonijos Taut. Muziejaus vad. nuosirdžiai dėkoja p. p. V. ir B. Survilams už paaukotus 350 pesų muziejaus vitrinoms įsigyti.

L. K. T. Muziejaus Vadovybė

* Antanas Matulaitis dėl komplikotos ligos išgulėjo virš mėn. Ramos Mejia ligoninėje. Tačiau rūpestinga gydytojų pagalba liga buvo nugalėta. Ligonis baigia sveikti savo namuose.

* A. ir St. Baliukai išvyko praleisti atostogas į Bāriloche. Atostogaus mėnesį laiką.

* P. ir B. Jakubauskai kovo mėn. 1. d. atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jakubauskai vedė Argentinoje ir turi 2 sūnus. Vyresnysis sūnus Robertas dirba keramikos fabrike kaip dailininkas prie meniško dirbinių papuošimo, o jaunesnysis — Juozas šiomet įstojo į amatų mokyklą. P. p. Jakubauskai netoli Arg. Liet. Sui sivenijimo turi pasistatę gražų namą. P. Jakubauskas jau yra išėjęs į pensiją ir džiaugiasi saulėtomis gyvenimo dienomis.

* Elzbieta Gasevičienė dėl reumatizmo turėjo keletą mėnesių išgulėti lovoje.

* E. Bubnelienė už paaukotą Kordobos stovyklos kopytėlėi puikų altoriaus užtiesalą nuosirdžiai dėkoja visi stovyklaujantieji.

* Veronika Suokaitė bedirbdama prie mašinų susižeidė ranką. Teks išbūti virš mėnesio laiko gydytojų priežiūroje.

* Vincas Žalys ir Pavolienė vasario 20 d. buvo atrasti negyvi. Spėjama, kad Vincas Žalys, nužudęs Pavolienę, pasikorė. Palaidoti vasario 22 d. Chacarita kapinėse.

* Marija Baronienė Sarmiento poliklinikoje turėjo skubią operaciją. Nors jaučiasi geriau, tačiau reikės daryti dar vieną operaciją, iki bus visiškai sveika.

* Kazimieras Urbonas jau antri metai kaip guli Muniz ligoninėje, 5-ta salė, 66 lova. Paskutiniu laiku liga pablogėjo.

* Petras Plukas su naujai atvežtais iš Europos į Argentiną traukiniais buvo išsiųstas į Mendoza ir kitas tolimesnes Argentinos vietas. Atlikęs savo uždutį, grįžo į seniau gyvenamąją vietą.

* S. Žalneravičienė lipdama laiptais p. p. Aukštikalnių namuose krito ir susilaužė dešinę ranką. Buvo nuvežta į polikliniką, sugipsuota ir dabar jau sveiksta savo namuose San Isidro.

„EL TIEMPO” Semanario Lituano Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 416393

Redaguojama Red. Kolegija. Red. Antanas Kleiva. Rankraščiai taksomai Redakcijos nuofūra, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

VIII METAI Nr. 135

4 DE MARZO

* A. Karpinskas vasario 26 išskrido nuolatiniam apsigyvenimui į JAV.

* J. ir M. Žiemeliai kovo 5 d. atšventė savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Ta proga už savuosius užprašė šv. Mišias, kuriose dalyvavo gausus būrys pažįstamųjų. Vėliau turėjo jaunų pobūvių savo namuose, 4 de Junio. P. p. Žemeliai į Argentiną yra taip pat atvykę prieš 25 metus. Taigi, turėjo dvigubą sukaktį. Linkėtina dar ilgai gyvuoti.

* Ponia Kaminskai, praleidę vasaros atostogas Kordobos kalnuose, vasario 26 d. išvyko į Bs. Aires. Jų sūnus Artūras atstogauja berniukų stovykloje Vila del Dique ir pasižymi muzikiniais gabumais.

* K. Runimas su Ponia ir sūnumi Richardu atstogauja pas p. Palšį, Kordobos kalnuose.

* V. Degulienė ir B. Bitkevičiūtė atstogavo Kordobos kalnuose, p. p. K. Paulausko ir A. Degulio pensione, Rumipal.

* P. Gervilienė atstogavo Kordobos kalnuose, p.p. Palšių pensione.

* Alojzas Apanavičius jaukiai praleido atostogas p. p. Juditos ir Adolfo Veselių viloj, Temperley.

* Kordobos Kalnuose atstogavo praleido: U. ir A. Jurgelevičiai, Ponia M. Nakutienė su dukra, Juozas Raungevičius, Kazimieras Vanagas su šeima, Bronė Navikaitė, Alda Varpukevičiūtė su broliu Albertu, A. Veščiūnas ir kt.

* Atostogas Mar del Platoje praleido D. Jasiulis su Ponia ir Felicija ir Katalina Subacūtės.

* Jonas Brenza, 65 amžiaus, Metropolitan State Bank steigėjas ir ilgametis jo direktorius, neseniai mirė Chicagoje.

NAUJOS SEIMOS

Vasario 18 d. susituokė Antanas Bacanskis su Alma Maria Stankevičiute. Palydovais buvo Vincentas Birutis ir Maria Navickienė. Naujoji šeima apsigyvens jaunąjį namuose, Col. Segui 1039, 4 de Junio. Naujajai lietuviškai šeimai linkime ilgo ir gražaus gyvenimo.

— Vasario 19 d. apsigyveno Juozas Norkus su Monica Elena Jagella. Vestuvių palydovais buvo Vincas Norkaitis ir Estefania Norkienė. Lietuviškas vestuvių vaivšes iškėlė savo namuose, Brasil 785, Avellaneda. Vestuvėse dalyvavo virš 500 svečių, kurios tęsėsi net tris dienas. Povestuvinei kelionei jaunavedžiai išvyko į Kordobos kalnus. Linkime gražaus šeimyninio gyvenimo.

TEMPERLEY

SUZIEDUOTUVĖS

Š. m. vasario mėn. 12 d. įvyko sužadetuotuvės p. Adolfo Adomaičio (neseniai atvykusio iš tremties) su panele Aldona Vaišvilaitė, jos tėvelių P. ir O. Vaišvilų namuose, Temperley.

Suzieduotuvė vaivšes gausiai dalyvavo artimieji draugai ir kaimynai, kurių tarpe matėsi p. A. Tremonis su ponia, p. J. Stučka su ponia, p. J. Katinas su ponia ir dukrele Elsyste, p. Br. Vaičiūnas su ponia, sūnumi Robertu ir dukryte Alicia, p. S. Gotcaitienė su vyru, sūnumi Leonu, marčia ir anūku Albertu, p. P. Makaravičius, p. J. Makaravičius su ponia ir sūnumi Albinu, ponia M. Stapčinskienė su dukrele Maryte, p. N. Leipus su sūnumi Aldu, p. V. Bartulis, ponia M. Kanciauskiene su sūneliu, p. p. Anytė Šalčiūnaitė, A. Repečka su ponia ir giminaitė studentė panelė Onytė Šalčiūnaitė, p. J. Zubrickas su ponia, p. J. Arasimavičius su ponia, p. L. Samulis, p. V. Jusaitis, p. A. Andrevičius p. K. Markevičius, p. J. Maslavecikas, p. M. Petravičius, p. V. Namikas, p.p. M. ir A. Naujokai, p. Vt. Petronaitis, p. Balčiūnas ir fotografas J. Kirstukas. Prie skoningai ir gausiai parengtų stalų svečiai ma-

loniai vaišinasi ir dainavo. Šios šventės proga tarė po žodelį p. A. Petravičius ir p. A. Repečka. Visus senuosius ateivius sužavėjo naujos ir moderniškos lietuviškos dainelės, kurias gražiai padainavo mūsų naujieji emigrantai. Linksmąjį šventės dalį atliko šios srities specialistas, muz. p. Mykolas Erepkus. Šokiai ir dainos tęsėsi iki poryčio. Pakankamai prisilinksminę svečiai, geroje nuotaikoje ir dkingi šventės rengėjams už puikias vaivšes, skirstėsi namo. Temperliškis.

SUSIRINKIMAS

A. L. Bnės Temperley Apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvykę š. m. kovo mėn. 6 d. 16 val., sekmadienį, pas p. A. Repečką, Temperley. Valdyba

HURLINGHAM

* Albertas Dominas, žinomas mažasis pianistas ir dainininkas, krisdamas nusilapuzė koją, kurią teko sugipsuoti.

* Hilda Dominaitė, vasario 27 d., būrelyje rinkinyje svečių, atšventė savo 16-tąjį gyvenimo pavasarį. Visą šeimą šiais metais vasaroje Kordobos kalnuose.

ROSARIO

* Julijs ir Antanas Latvėnai šiomis dienomis minėjo savo 35-rių metų vedybinę sukaktį. Ta proga sulaukė daug sveikinimų.

* P. Morkūnienei buvo sužeista viena akis. Tačiau gydytojų pagalba akis buvo pagydyta.

* P. Andrijauskienė ir P. Užkurienė išvyko į Buenos Aires aplankyti savo senų pažįstamų.

* Grįždamos iš Kordobos, sustoję pas p. B. ir A. Švarlius panelės: Andriuskaitė, Burbaitė ir Juškytė. Lydimos N. Švarlytės jos aplankė šv. Kazimiero parapijos bažnyčią.

* J. Guzas buvo gerokai susirgęs, bet dabar po reikalingo gydymo sveiksta savo namuose.

* Iš Kordobos į šūnaus vestuves atvyko p. E. ir K. Sadukai ir sūnus Vincentas. Apisistoję pas K. ir M. Kalainius.

* Į valdišką „Ministerio de Obras Publicas” mokyklą šiais metais rengiasi įstoti: J. Kalainis ir J. Petruškevičius. Jau nuo seniau ten studijuoja K. Kriauciūnas ir Andrijauskas.

* G. Švarlys stovi į augštesniąją valdiškos Industrial mokyklą tęsti atitinkamus mokslus.

* P. R. Sabulytė sėkmingai baigė vaistininkystės mokslus.

SANTA FE

* Dora Jurgelionytė iš Santa Fe miesto sausio 15 d. ištekėjo už Juan Miano. Vestuvės buvo tėvų namuose. Vestuvėse dalyvavo daug svečių. Iš Bs. Aires atvyko Juozas Deveikis su tėvu. Jaunieji buvo apdovanoti gausiomis dovanomis. Po vestuvių išvyko kurį laiką į Bs. Aires.

* Celestina Bendoraitė ir Luis Franzolini vasario 12 d. iškėlė puikias vestuves Purleno klube. Vestuvėse dalyvavo daug svečių, o jaunavedžiai povestuvinę kelionę padarė į Kordobą. Karvelis.

PADEKA

Skaudaus smūgio valandoje, mirčiai išplėšus mums vienatinį sūnų Jonuką, nuosirdžiai dėkojame visiems jį lankiusiems ligoje, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą, ypač už skaitlingus vainikus ir gėles bei užuojautas. Ypatinga padėka priklauso Jonui ir Agotai Poviloniams, Vincui, Marijai ir Aldonai Armanavičiams, Jonui Jan-kauskui, Felicijai ir Vincui Rinkams ir Leonui ir Paulinai Tincikiams su dukromis.

Jonas ir Ursulė Armanavičiai